...ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

...СС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 147 (7147)
ИЮНИИН 23
ЧЕТВЕРГ
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ИНДИ ХОЁРОЙ ХООРОНДЫН ХАНИ БАРИСААНДА ЗОРЮУЛАГДАҺАН МИТИНГ (1—2-дохи нюурнуудта).

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Нерутэй хөөрэлдэбэ (2-дохи нюур).

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ: Үнэтэ үүсхэлые мартажа болохогүй (2-дохи нюур).

Залуушуулай амжалтанууд (2-дохи нюур).

СИЛОСНЭ БАРИЛГЫН ҺАРА (3-дахи нюур).

КИНО: **Г. Эрдынеев.** — «Шуурган» (3-дахи нюур).

М. Оширов, Ц.-Д. Дугаров. — Малажалаа эрид хүгжөөхын түлөө (3-дахи нюур).

ХҮДӨӨДЭ ХУДАЛДАА НАЙМАА ҺАЙЖАРУУЛАЯ! (4-дэхи нюур).

М. Шалтыкова. — Үхибүүдые рахит үбшэнһөө яажа һэргылхэб (4-дэхи нюур).

ООН-эй ойн сесси Сан-Францискода нээгдэбэ (4-дэхи нюур).

Советскэ Союз Инди хоёрой хоорондын хани барисаанда зорюулагдаһан митинг

...диин Республикын Премьер-Ми...р Джавахарлал Неругэй Совет... Союзда ерэһэн ябадал хадаа ин... арадууд тушаа советскэ арадай ... барисаанай мэдэрэлтэй байда...аруулһан сэдьхэл хүдэлгэмэ ...мшагта демонстраци болоһон ...а. Советскэ Союз дотор ябажа, ...скэ ороной арадуудай олон ...түлөөлэгшэдтэй уулзаха үедэнь ...скэ хүнүүд энэ мэдэрэлээ Джа...лал Нерудэ халуунаар, үнэн ...һөө элирхэйлһэн байна.

...ветскэ Союз Инди хоёрой ...ндын хани барисаанда зорюу...һан митинг хадаа индийскэ ...а советскэ арадай үнэн зүрхэ...үкзэгы хүндэлэлтэйгөөр ханда...айһанай шэнэ, гайхамшагта гэр...ложо үгэбэ. Энэ митинг июниин ... үдэшэлэн «Динамо» гэжэ ...альна стадиондо болоо. 80 га...иянган хүн — московско пред...инууд болон эмхи зургаануудай ...мэрншэд ба албахаагшад, со...стическэ полинуудай ажалшад, ...й болон олонинтын ажал-ябуу...ад, наука болон культурын ...ябуулагшад, Советскэ Армиин ...лэгшэд стадионой трибунануу...ээлэн һууба. Индиин Республи... СССР-тэ байгаа Онсо ба ...эрхэтэ Посол К. П. Ш. Менон, ...йскэ Посольствын дипломати... состав, посольствонууд болон ...нүүдэй толгойлогшонор ба хү...рилэгшэд, СССР-тэ айлшалжа ...а индийскэ журналистнуудай ...аци, советскэ болон гадаадын корреспондентнүүд митингдэ хабаадалсаа.

Үнгэрэгшэ неделиин һүүлшын үдэрнүүдтэ столицада бүрхэг ба хүйтэбэр байгаа. Теэд үсэгэлдэр үглөөнһөө эхилээд нарата һайхан үдэр болоо. Советскэ Союзай ба Индиин Республикын гүрэнэй тугуудаар, «Советскэ Союз ба Инди хоёрой хоорондын хани барисаан мандаха болтогой!» гэжэ ородоор ба хинди хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн юрөөлэй үгэнүүдээр толорһон, захаһаа заха хүрэтэрөө хүнүүдээр дүүрэһэн туйлай ехэ стадиониие наранай гэрэл алтаруулна.

Джавахарлал Неру, Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Л. М. Кагановнч, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, Н. С. Хрущев, П. Н. Поспелов, М. А. Суслов гэгшэд центральна ложодо гарана. Альга ташалгын хүсэтэ долгин сууряатана. Бүгэдөөрөө һууриһаа бодоно, советскэ ба индийскэ арадуудай хани барисаанай хүндэлэлдэ юрөөлнүүдэй табигдахань дуулдана. Индиин арадуудта амаршалга хүргэһэн ба һайн һайханиие хүсэһэн юрөөлнүүд соностоно. Иимэ юрөөлнүүд трибунануудһаашье, спортсменүүдэй нягтаар жагсаад зогсожо байһан стадионой ногоон поли тээһээшье соностоно. Пионернүүд Джавахарлал Нерудэ, Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэ баглаа сэсэгүүдые барюулна.

Митингые Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. А. Яснов нээнэ.

...оссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. А. ЯСНОВОЙ хэлэһэн үгэ

...ним хүндэтэ г-н Премьер-Ми..., хүндэтэ нүхэд ба ханинар!

...өөдэр Москвагай ажалшад бэ...гэлдэр ба ажалда дуратай ин...э арад тушаа хани барисаа...үндэлэлэй эгээн халуун мэдэ...й байһанаа элирхэйлхын тула...ндэ сугларба. Газар дэлхэй ... эб найрамдал хангаха гэһэн ... ниитэ ехэ хүсэл, эбтэйгээр ...ин барисаатайгаар ажаһууха ... хадаа манай эб найрамдалда ...ай, агууехэ хоёр арадуудые ...ведэнь ойртуулна.

...дийскэ арад, тэрээнэй прави...во дай хүсэнэгүй гэжэ бидэнэр ... мэдэнэбди.

...сквагай ажалшад, бухы со...э арад мэтэ, зол жаргалтай ...иень, һалбаран мандахыень, эб ...мдалай түлөө арюун һайхан ба ...зүб тэмсэлдээ шэнэ амжалта ...хыень индийскэ арадта үнэн ...һөө хүсэнэ. Бидэнэр, москва...д агууехэ индийскэ арадта гүн...ехэ талархалтай байһанаа, Со...э Союзай ба Индиин Республи... арадуудай хоорондо хани ёһо...үри ойрын ба бата бэхи холбоо ...хо эрмэлзэлтэй байһанаа мэ...эбди.

...лицын ажалшад Москвада ерэ... Индиин Премьер-Министр Джа...лал Неруе халуунаар, үнэн ...һөө амаршалаа, хаанашье ...дань—заводтошье, метро соо... театр соошье, һургуулидашье, ... хаанагүй москвагайхид тэрээние халуунаар, баяртайгаар угтаһан байна.

Нүхэдүүд! Манай Эхэ ороной столица Москвагай ажалшадай зүгһөө гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагша, Индийскэ правительствын толгойлогшо Джавахарлал Неруе манай митинг дээрэ үнэн зүрхэнһөө үшөө дахин амаршалхые зүбшөөгыт. **(Нэрьемэ альга ташалга боложо, удаан үргэлжэлнэ).**

Джавахарлал Неругэй Советскэ Союзда ерэһэн ябадал хадаа манай оронуудай хоорондын хани барисаае, харилсан ажаллалгые саашадань бэхижүүлгэдэ, уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулгада туһалха байха гэжэ бидэнэр этигэнэбди.

Эб найрамдалда дуратай индийскэ арад мандаха болтогой!

Советскэ Союз Инди хоёрой хоорондын хани барисаан мандаг, бэхижэг лэ! **(Нэрьемэ альга ташалга боложо, удаан саг соо замханагүй, «ура» хашхаралга болоно).**

Советскэ Союз Инди хоёрой хоорондын хани барисаанда зорюулагдаһан Москва городой ажалшадай митингые нээгдэһэндэ соносхонob. **(Нэрьемэ альга ташалга болоно).**

Индиин Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй гимннүүд жабхаланта һайханаар дуулдана.

Джавахарлал Нерудэ үгэ үгтэнэ. Дахяад нэрьемэ оваци болоно, альга ташалга сууряатана. Неру өөрынгөө түрэлхи хинди хэлээр хэлэнэ.

...диин Республикын Премьер-Министр ...жавахарлал НЕРУГЭЙ хэлэһэн үгэ

...ндэтэ г-н Министрнүүдэй Сове...түрүүлэгшэ, г-н Моссоведэй тү...эгшэ, хүндэтэ нүхэдүүд!

...най түрэлхиород хэлэн дээрэ ...э аргагүй байһанайм түлөө ...эхыстнай гуйнаб. Эгээл тиимэ ...һаа минии хэлэһэн үгын ор...тые шагнаха зэргэтэй болобо ...эг.

...дэнэр Советскэ Союзда ерэ... хоёр недели болобобди, тиин ...агууехэ оронһоо һаяар нютагаа ...а байнабди. Эндэ ерээд байха ...а арбан гурбан мянга шахуу ...ой газарта аяншалжа, хэдэн ...элитэ ехэ городуудаар ябаабди, ...тар олон үзэсхэлэнтэ һайхан ...нүүдые хараабди. Эдэ бүгэдэ ...о эгээн гайхамшагтай зүйлынь ... болоноб гэхэдэ, хаа хаанагүй ... ябаһан лэ газарта хүн зон ...тэйгөөр угтадаг, бидэнэртэ ... һайхан хүсэлнүүдые хэлэдэг ...а. Үнэн зүрхэнһөө хүндэлжэ ...анайтнай түлөө, һайн һайхан ...нүүдэйтнай түлөө бидэнэр тон ... баясанабди. Советскэ Союзай ...зондо минии хүргэжэ байгаа ...е хүсэд дүүрэнээр элирхэйлхэ үгэ хүүр олдоногүй. **(Нэрьемэ альга ташалга).** Тиигэбэшье, Танда, г-н Премьер-Министр, Танай правительствода, Танай арад зондо тон ехэ баясхалан хүргэхые хүсэнэб. Маниие эрхим хүндэтэйгөөр угтаһан Советскэ Союзай арад зондо энэ баяр баясхалангыемнай дамжуулан хүргэхые гуйха байнаб. **(Альга ташалга).**

Агуyехэ Советскэ Союзай арад зондо индийскэ арадай зүгһөө хани ёһоной халуун амаршалга, һайн һайхан хүсэлнүүдые хүргэхын түлөө бидэнэр эндэ ерэһэн байнабди **(үни удаан үргэлжэлһэн альга ташалга).** Манай орондо, манай арад зондо танай хүргэһэн үнэн сэдьхэлэй һайн һайхан хүсэлнүүдые бидэнэр бултыень абажа нютагаа бусаха байнабди **(үни удаан үргэлжэлһэн альга ташалга).**

Бидэнэр танай орон тухай юушье мэдэнгүйгөөр ерээ бэшэбди. Советскэ Союзда боложо байһан агууехэ хубилалтанууд ба событинуудые олонхимнай тон ехээр һонирхон ажагладаг байгаа. Агууехэ Ленинэй хүтэлбэрилһэн Октябрьска революциин болохо үеэр бидэнэршье Индиингээ эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлэй шэнэ шатые эхилһэн байнабди. Манай арад зон олон жэлэй турша дотор энэ тэмсэлые хэжэ үргэлжэлһэн ба хатуу шанга дарлалтые айхабтар тэсэмгэйгээр, шэн зоригтойгоор дабажа гараһан юм. Махатма Гандиин хүтэлбэри доро тэмсэл хэхэдээ бидэнэр ондоошье замаар ябаа һаа, Ленинһээ, тэрэнэй үрэ ехэтэй ажал-ябуулгаһаа үльгэр жэшээ абадаг байгаабди **(үни удаан үргэлжэлһэн альга ташалга).** Бидэнэй хэрэглэдэг арга дүршэлэй хэды ондоо байбашье һаань, манай арад зон Советскэ Союзай арадта хэзээдэшье муу һанадаггүй байгаа. Танай орон дотор боложо байһан зарим событинуудые бидэнэр ойлгодоггүй һэмди. Мүн таанаршье манайда боложо байһан олохон юумэнүүдые ойлгодоггүй байһан байжа болоот. Бидэнэр Советскэ Союзай хэжэ байгаа шэнэ агууехэ туршалгын амжалтатайгаар бэелхые хүсэдэг байгаабди, шадаха зэргээрээ тэрээнһээнь һургаал абахыешье оролдодог һэмди. Зүгөөр манай оронууд ондо ондоо эрхэ байдалтай гээшэ: байгаалиингаа, түүхынгээ талааршье, уг заншалнуудайнгаа, соёл культурынгаа талааршье ехэ илгаатай, мүн ондо ондоо эрхэ байдалда хүгжэһэншье байна.

Нэгэ оронойнь нүгөөдэеэ зонхилжо байха ябадалые жэрхэштэй муухай гэжэ тоолодог байгаабди. Тиин бидэнэр өөһэдынгөө эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэхэ зуураа, харин зонхилогшодой гү, али хаашуулай засагта эсэргүүсэн бодожо, эрхэ сүлөөгөө олохые оролдожо байгаа бусад оронуудта талархадаг байгаабди. Орон бүхэнэй, арад бүхэнэй байдал тэдэнэй үнгэрһэн түүхэһээ, мүн дабажа гараһан бэрхэшээлнүүдһээ дулдыдадаг гээшэ. Гэхэтэй хамта, орон бүхэн, арад бүхэн өөһэдынгөө онсо өөрэ зүйлнүүдтэй байдаг. Харин зонхилогшодой гарта байхадаа гү, али тэдэнэй хэрэгүүдтэ газаа тээһээнь бусадай оролсожо байхадань тэдэ онсо өөрэ зүйлнүүдынь саашадаа хүгжэжэ шададаггүй. Хэрбээ тэдэнэй өөһэдтөө этигэдэг, өөһэдынгөө хүсэнүүдтэ найдадаг болоо һаа, хэрбээ өөһэдынгөө нэгэдэлые алдаагүй һаань лэ тэдэ онсо зүйлнүүдынь хүгжөөгдэжэ болохо юм. Бидэнэр бултадаа ондоо тээһээ һургаал абаха зэргэтэй болодогбди. Бидэнэр хара хубяа хараад байжа шадахагүйбди. Харин энэ һургаалые бусадай баагаар үгэхэ болоо һаал, ямаршье үрэ гарадаггүй байна.

Демократида, тэгшэ эрхэтэй байлгада, хэтэрхэй ехэ эрхэтэй байха ябадалые усадхалгада бидэнэр этигэнэбди. Бидэнэр өөһэдынгөө орон дотор эбэй ёһоор социалистическэ шэнжэтэй общество байгуулха гэһэн зорилго табинхайбди **(нэрьемэ альга ташалга).** Энэ социалистическэ шэнжэтэй общество гү, али демократи гээшэ ямаршье түхэл маягтай байгаа һаа, соёл эрдэм тээшэ харгы замые нээжэ үгэхэ, бухы хүн зондо адли тэгшэ арга боломжо олгохо зэргэтэй.

Орон бүхэн өөрынгөө хуби заяае өөрөө шиидхэхэ эрхэтэй юм гэһэнэй үндэһөөр Индиин Правительство ба Хитадай Арадай Правительство өөһэд хоорондоо харилсахадаа табан принципүүдээр хүтэлбэри хэхэ гэжэ хэлсэһэн байна. Эдэнь территориальна бүрин бүтэн байлгые ба суверенитедые хүндэлэлсэхэ, бэе бэедээ добтолон оролсохогүй, али алинайнгаа дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархахагүй, адли тэгшэ эрхэтэй байха ба бэе бэеынгээ ашаг туһые харалсаха, амгалан ёһоор харилсан ажаллаха гэһэн принципүүд болоно: Удангүй эдэ принципүүдые Бирма ба Югослави дэмжэн абаһан байна. Мүн Советскэ Правительствошье тэдэниие һайшааба **(нэрьемэ альга ташалга).** Бандунгска конференци дээрэ эдэ принципүүд 10 принципүүд хүрэтэр үргэдхэгдэһэн ба бухы дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахиха ба харилсан ажаллалга эмхидхэхэ гэһэн Декларации дотор оруулагдаһан байна. Тиимэ болохолоороо эдэ принципүүдые 30 гаран оронууд һайшаан абаһан болоно. Уласхоорондын харилсаануудай эдэ принципүүдые бухы оронуудай һайшаан абаад хүтэлбэри хэдэг болоо һаань, хүн зониие айлгаха һүрдүүлхэ ябадалые болюулха хэрэгтэ ехэ нэмэри болохо һэн.

Эрдэм наукын хүгжэлтэ ба тэрээнһээ дулдыдаһан техникын хубилалтанууд манай ажаһуужа байгаа дэлхэйе хубилгаа. Эрдэм наукын һүүлэй туйлалтанууд дээрэһээ үндэһэлжэ, хүн зон өөһэдыгөөшье, дэлхэйешье ондоогоор харадаг болоо. Болзор саг ба холо ойрые тон ондоогоор хэмжэдэг болоо. Байгаалиин нюусануудые шэнжэлхэ ба манай туйлалтануудые хүн түрэлтэнэй аша туһада хэрэглэхэ талаар айхабтар ехэ арга боломжонууд бии болонхой. Наука ба техникэ хүн түрэлтэндэ шэнэ ехэ арга боломжонуудые нээжэ, агууехэ хүсэ шадал олгобо. Хэрбээ бидэнэр бодомжотой сэсэнээр хөөрэлдэжэ, бэе бэеэ ойлголсоо һаамнай энэ агууехэ хүсэн бүгэдэнинтын аша туһада хэрэглэгдэжэ болохо байна. Харин хэрбээ дэлхэй галзууржа гү, али тэнэг юумэ хэжэ ороо һаа, агууехэ хүгжэлтын ба үзэгдөө дуулдаагүй илалтын эхин дээрэ өөрыгөө үгы хэхэ байна.

Эгээл тиимэһээ эб найрамдал сахиха тухай асуудал онсо шухала удхашанартай болоо. Хэрбээ бидэнэй эрдэм соёлоо саашадань хүгжөөхэ гү, али наада захынь бүтэн бүрин үлэхэ хүсэлтэй байгаа һаа, эб найрамдал сахиха гээшэ гансахан лэ дай хэхэгүй гэһэн удхатай бэшэ. Харин тэрэнэй тулада мүнөө үеын түгшүүрилтэй байдалые һуларуулха уласхоорондын харилсаануудта эдэбхитэй һайнаар хандаха хэрэгтэй. Эб найрамдалые сахиха гээшэ манай гол шухала асуудалнуудые хэлсэжэ хэжэ шиидхэхэ, саашадаа оронуудай хоорондо али бухы харилсан ажаллалга хүгжөөхэ гэһэн һэдэлгэ мүн. Культурна ба эрдэм наукын талаар харилсаанууд саашадаа хүгжөөгдэхэ ёһотой, үзэл бодолоо, дүй дуршалөө ба элдэб туйлалтануудаа андалдан абалсаха зэргэтэйбди. Манай эрдэм ухаанай ба оюун бодолой ургалтада һаалта хэдэг бухы бэрхэшээлнүүдые, мүн тэрэшэлэн уласхоорондын харилсан ажаллалгада һаад тойбо ушаруулдаг бусад бухы шалтагаануудые зайсуулха һэдэлгэ гаргаха ёһотойбди. Политическэ, социальна гү, али экономическа талаараа ондо ондоо байгуулгатай оронууд бэе бэеынгээ дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархангүйгөөр, бэе бэеэ зонхилхо гү, али гартаа бариад байха гэһэн һэдэлгэ гаргангүйгөөр харилсан ажаллажа юундэ шадахагүй гээшэб. Энээндэ ямаршье шалтагаан байхагүй.

Советскэ Союзда ерээд хаанашье ябахадаа эб найрамдалай түлөө хүн зоной айхабтар ехээр эрмэлзэжэ байхыень харааб. Орон бүхэнэй хүн зоной диилэнхи хубинь эб найрамдалые хүсэжэ байна гэжэ би этигэнэб. Зүгөөр бусад зонһоо айн һүрдэхэдөө, тэдэнэй ухаан бодол балартажа ондоогоор ябуулга хэдэг болгоно. Эгээл энэ айха һүрдэхэ, зэбүүрхэхэ ябадалые үндэһөөрнь үгы болгожо, эбтэй һайн байдал тогтоохые һэдэхэ ёһотойбди. Эб найрамдал гээшэ дайнһаа гү, али дайнай аюулһаа, үгышье һаа саг үргэлжэ тохёолдожо байдаг дайнай аюулһаа бии болохогүй.

Бидэнэр Индидэ эб найрамдалда зорюулһан ажал-ябуулга эрхилнэбди. Тиин энэ тэмсэлдэ эбэй ёһоор шиидхэхэ аргануудые хэрэглэхые оролдонобди. Манай саашадаа хүгжэхын тула, манай һайшаадаг хэрэгүүдэй бүтээгдэхын тула, эб найрамдал шухала хэрэгтэй. Эгээл тиимэһээ бидэнэр бухы арга шадалаараа эб найрамдалай түлөө тэмсэхэбди, энэ шухала зорилгые шиидхэхэ талаар бусад оронуудтай харилсан ажаллахабди.

Уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулһан ба эб найрамдал сахиха хэрэгтэ нэмэри болоһон хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые һүүлэй үедэ абаһанаарнь дашарамдуулан, Советскэ Союзай Правительстводэ би амаршалха хүсэлтэй байнаб **(нэрьемэ альга ташалга).** Тодорхойлон хэлэхэдэ, буу зэбсэг хуряаха талаар һүүлэй үедэ Советскэ Союзай оруулһан дурадхалнууд энэ орёо бэрхэ асуудалые зүб мүрөөр шиидхэхэ хэрэгтэ туһалха бээ гэжэ би этигэнэб. Хэрбээ бэе бэеһээ айха һүрдэхэ ябадалые үгы болгохо, эб найрамдалые хангаха гээ һаа, буу зэбсэгые хуряаха хэрэгтэй.

Ажахын ба культурна талаар манай оронуудай амжалта туйлаха түсэб табинабди. Бүгэдэнинтын энхэ амгалан байдалай түлөө, дайн сэрэгые үндэһөөрнь үгы болгохын түлөө ондо ондоо оронуудай эбтэйгээр харилсан ажаллаха түсэб зохёохоломнай яаха юм.

Ямар нэгэн оронһоо гү, али бүлэг оронуудһаа айһан дээрэһээ зарим оронууд ехэнхидээ нэгэдэлнүүд болон союзуудые бии болгодог. Бидэнэр бусадта һайшаагдадаггүй дээрэһээ гү, али тэдээндэ хоро хүргэхэ зорилготойгоор харилсан ажаллана бэшэбди. Бэе бэеэ хүндэлхэ ба үнэхөөрөө харилсан ажаллаха ябадалһаа үндэһэлһэн манай хани нүхэсэл улам бэхижэг лэ **(альга ташалга).**

Мүнөө минии эндэ үгэ хэлэжэ байха үедэ Нэгэдэмэл Наңануудай Организаци өөрынгөө бии болоһонһоо хойшо үнгэрһэн арбан жэлэй ойе тэмдэглэхын тула Сан-Францискода тусгаар сесси үнгэргэжэ байна. Һайн һайхан уг зорилготой Уставай үндэһөөр Нэгэдэмэл Наңануудай Организаци бии болгогдонхой, тиин тэрэ организаци эбтэйгээр харилсан ажаллаха зорилго урдаа табинхай юм. Уласхоорондын энэ организациһаа дэлхэйн арадуудай хүлеэһэн найдабаринь хүсэд дүүрэнээр бэелүүлэгдээгүй. Уставаар хараалагдаһан уг зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ харша удхатай олохон ушарнууд үзэгдэһэн байна. Нэгэдэмэл Наңануудай Организациин оршон байха удаадахи арбан жэл соо эдэ хүсэл найдабаринуудынь бэелүүлэгдэхэ бээ гэжэ би үнэн зүрхэнһөө найданаб **(үни удаан үргэлжэлһэн альга ташалга).** Зүгөөр зарим гүрэнүүдэй тэндэ оруулагдаагүй байһан сагта Нэгэдэмэл Наңануудай Организаци дэлхэйн бухы арадуудые түлөөлжэ шадахагүй байна. Агууехэ Хитадай Арадай Республикые Нэгэдэмэл Наңануудай Организациин тоодо абаагүй байһан ушар гансашье Уставта зохихогүй, таарамжагүй ябадал бэшэ, харин эб найрамдалай хэрэгтэ ба уласхоорондын асуудалнуудые шиидхэхэ ябадалда тохёолдуулагдаһан аюул мүн. Энээниие бидэнэр үнинэй мэдэржэ байнабди. **(Үни удаан үргэлжэлһэн альга ташалга).**

Шиидхэгдэхэ ёһотой мүнөөдэрэй гол шухала асуудалнуудай нэгэнинь Дальна Востогой асуудал мүн болоно. Харин энэ асуудал Хитадай Арадай Республикын дура хүсэлгүйгөөр, харилсан ажаллалгагүйгөөр шиидхэгдэжэ шадагдахагүй байна. Хитадай Арадай Республика үни болонгүй өөрынгөө хуулита һууриие Нэгэдэмэл Наңануудай Организацида эзэлхэ бээ гэжэ би этигэнэб **(нэрьемэ альга ташалга).** Дальна Востогой асуудалые шиидхэхэ зорилготойгоор гаргагдажа байгаа һэдэлгэнүүд улам амжалтатайгаар ябаха бээ гэжэ би мүн лэ этигэнэб.

Шэнэ шэнэ нээлтэнүүд ба илалтануудта дабшажа ябаа хүгжэнги дэлхэйдэ бидэнэр ажаһуунабди. Хүн гээшэ айхабтар ехэ хүсые өөрынгөө гарта барижа байна.

Энэ хүсэн бодомжотой ба тэсэбэритэйгээр хэрэглэгдэжэ, хиналта доро табигдаха бээ гэжэ найданабди. Ниитын аша туһын тулада орон бүхэн өөрынгөө хубитые оруулха зэргэтэй байна.

Советскэ Союзай туйлаһан агууехэ илалтануудые гүнзэгыгөөр һонирхон хараһан байнаб. Арад зонойнь ажалда дуратай байһанһаа боложо, мүн өөһэдынгөө байдалые һайжаруулхын тула эсэшэ сусашагүйгөөр эрмэлзэн урагшаа дабшадаг байһанһаа боложо энэ агууехэ ороной туйлаһан амжалтануудые би һонирхон хараа б. Энэ арадай дуу хүгжэм ба хатар танцануудые, мүн тэрэшэлэн гайхамшагта һайхан баледые баясан хараа б. Энэ агууехэ ороной залуу үетэн ба үхибүүд тухай гүрэнэй ба арад зоной табижа байдаг тон ехэ анхарал намайе юунһээшье үлүүгээр һонирхуулаа.

Хани халуунаар ба айхабтар хүндэтэйгөөр угтаһанайтнай түлөө Танда, господин Премьер-Министр, Танай Правительствода, Танай арадта үшөө дахин баясхалан хүргэхэ хүсэлтэй байнаб. Индиин арад Танай энхэ амгалан ажаһуухые хүсэнэ, манай оронуудай һалбаран хүгжэхын тула, бухы хүн түрэлтэнэй аша туһын тулада Таанартай үргэнөөр харилсан ажаллахые тэдэнэр эрмэлзэжэ байна **(нэрьемэ альга ташалга).**

Хүн түрэлтэнэй аша туһын тулада манай арадуудай ба бусад оронуудай хоорондохи хани нүхэсэл ба харилсан ажаллалга мандаха болтогой! **(Нэрьемэ альга ташалга).**

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай үгэ хэлэлгэ халуун оваціяар угтагдана.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. БУЛГАНИНАЙ хэлэһэн үгэ

Нүхэдүүд!

Хүндэтэ Премьер-Министр! Ханинар!

Манай Эхэ орон тухай хани ёһоной халуун үгэнүүдые хэлэһэнэйнь түлөө манай хүндэтэ айлшан, Индиин Республикын Премьер-Министр господин Нерудэ Советскэ правительствын үмэнэһөө, эндэ сугларһан московско ажалшадай ба бухы советскэ арадай түлөөлэгшэдэй үмэнэһөө, мүн тэрэшэлэн өөрынгөө үмэнэһөө баясхалан хүргэнэб. Национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө индийскэ арадай тэмсэлые хүтэлбэрилэгшэ элитэ ехэ хүнүүдэй нэгэн, эб найрамдалай түлөө эрэлхэг тэмсэлшэ гэжэ бидэнэртэ мэдээжэ болоһон господин Неруһээ эдэ үгэнүүдые дуулахада бидэнэртэ, советскэ хүнүүдтэ аятай зохид байна. **(Нэрьемэ альга ташалга болоно).**

Советскэ хүнүүд господин Неруе агууехэ индийскэ арадай түлөөлэгшэ ба эльгээмэлынь гэжэ харан өөһэдынгөө газар нютаг дээрэ онсо хүндэтэйгөөр, баяртайгаар, хани барисаанай үнэн һайхан мэдэрэлтэйгээр угтаһан байна.

Манай орон Инди хоёр хоорондоо үни сагһаа хойшо хани ёһоной харилсаатай байһан юм. Өөрынгөө олон зуун жэлэй түүхын турша соо культурын мүнхэ памятнигуудые байгуулһан Индиин олонациональна дүрбэн зуун миллион арадай ажалда дуратай заншалынь, оюун бэлигынь, эрхэ сүлөө ба национальна бэеэ даанхай байдал тээшэ тэрээнэй хэлбэришэгүй эрмэлзэлынь, тэрээнэй эб найрамдалда хэлбэришэгүйгөөр дуралдагынь манай ороной арадуудта гүнзэгыгөөр хүндэлэгдэдэг, халуунаар һайшаагдадаг байна. **(Альга ташалга болоно).**

Өөрынгөө орон дотор общественые социалистическэ түхэлтэйгөөр байгуулхын тулада агууехэ индийскэ арадай гаргажа байһан хүсэлэлгые советскэ хүнүүд ехэ һонирхолтойгоор, һайшаалтайгаар харана, экономикоёо дэбжээхэ, национальна индустрее хүгжөөхэ хэрэгтэ тэдээнэй туйлаһан амжалтануудые амаршална.

Советско-индийскэ харилсаанууд бата бэхи, найдабаритай база дээрэ һууриjанхай. Эдэ харилсаанууд территориальна бүрин бүтэн байлгые ба суверенитедые хүндэлэлсэхэ, бэе бэедээ добтолхогүй, бэе бэеынгээ дотоодын хэрэгтэ оролсохогүй, тэгшэ эрхэтэй байха, бэе бэеынгээ ашагые харалсаха, амгалан ёһоор харилсан ажабайха гэһэн принципүүдһээ үндэһэтэй.

Эб найрамдалда дуратай гадаадын политикын эдэ принципүүдые Инди ба Хитадай Арадай Республика соносхоһон байна. Саашадаа эдэ принципүүдтэ Бирма ба Югослави хамжаһан, тиин удаань, господин Неругэй эндэ хэлэһэнэй ёһоор, эдэ принципүүд Азиин ба Африкын 29 ороной Бандунгска конференци дээрэ һайшаагдаад, энэ конференциин баталан абаһан, уласхоорондын эб найрамдалые ба харилсан ажаллалгые бэхижүүлхэ тухай Деклараци дотор оруулагдаһан байна. Советскэ правительство эдэ принципүүдые мүн лэ һайшаана, эб найрамдалые дэмжэхэ, бэхижүүлхэ хэрэгтэ бухы арадуудай ниитэ платформа боложо болохо байгаа гэжэ тоолоно. **(Альга ташалга болоно).**

Советско-индийскэ харилсаанууд хадаа социально-политическэ элдэб системэтэй гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэлэн ажабайха, харилсан ажаллаха арга боломжо тухай агууехэ Ленинэй соносхоһон һургаалай үнэн зүб байһанай эли тодо гэршэ боложо үгэнэ.

Эб найрамдал тээшэ, бухы арадуудтай хани барисаатай байлга тээшэ хэлбэришэгүй эрмэлзэлгэ, уласхоорондын харилсаандахи түгшүүрилые зайсуулхын түлөө тэмсэл хадаа Советскэ Союз Инди хоёрые бэе

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

Советскэ Союз Инди хоёрой хоорондын хани барисаанда зорюулагдаһан митинг

(Түгэсхэл)

бэедэнь илангаяа ойртуулна. Амгалан ажал эрхилжэ байгаа манай арадууд дай хүсэнэгүй. Тэдэнэр шэнэ, һайн ажабайдал тээшэ өөһэд өөһэдыигөө замаар дабшажа ябана.

Эб найрамдал ба арадуудай аюулгүй байдалые хангалга хадаа Советскэ Союзай гадаадын политикын гол зорилгонь ба дээдэ принципынь хододоо байһан юм, мүнөөшье байһаар. Һүүлэй үедэ Советскэ правительство уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулгада, гүрэнүүдэй хоорондын харилсаануудтахи бэе бэедээ этигэдэггүй ябадалые усадхалгада зорюулагдаһан хэдэ хэдэн шэнэ хэмжээнүүдые абаһан байна. Эдэ хэмжээнүүд гэхэдэ, Австритай Гүрэнэй Договор баталалга, буу зэбсэг хороохо, атомна зэбсэг хорихо, шэнэ дайнай аюулые зайсуулха асуудалнуудай талаар Советскэ Правительствын дурадхалнууд, СССР ба Югослави хоёрой хоорондын харилсаануудые таатай зохид болголго, СССР Германска Федеральна Республика хоёрой хоорондо дипломатическа ба худалдаа наймаанай харилсаануудые тогтоохо тушаа дурадхал, советско-японско хэлсээнүүд ба бусад болоно.

Советскэ Правительство Женевэдэ июлиин 18-да нээгдэхэ һотой, дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөөндэ хабаадаха зүбшөөлөө үгэһэн байна. Тиихэдээ бидэнэр уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха ба гүрэнүүдэй хоорондын харилсаануудтахи бэе бэедээ этигэлгые бэхижүүлгэ хадаа зүблөөнэй зорилгонь байха гэһэн ябадалые баримталнабди. Энэ зорилгые бэелүүлхын тулада бидэнэр бүхы оролдолгоёо гаргахабди, энэ зүблөөнэй бусад хабаадагшад мүн лэ тиимэ оролдолго гаргаха байха гэжэ найданабди. **(Нэрьемэ альга ташалга боложо, удаан үргэлжэлнэ).**

Эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ Советскэ Союзай оруулһан оруулалта хадаа эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудай зүгһөө, тэрэ тоодо индийскэ арадай зүгһөө һайшаагдан дэмжэгдэнэ.

Советскэ арад эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ һүүлэй үедэ Индиин оруулһан ехэ оруулалтые үндэрөөр сэгнэнэ.

Советскэ Союзтай, Хитадай Арадай Республикатай хамта Индиин эдэбхитэй хабаадалгын ашаар Корейдэ эблэрэлгэ тогтоогдоо, Индо-Хитадтахи дайнай ябуулгануудта эсэс табигдаа.

Өөһэдыигөө эрхэ сүлөөгэй, бээ дааихай байдалай түлөө Ази ба Африкын арадуудай тэмсэлэй хэрэгтэ, бүгэдэниитын эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ шухала оруулалта боложо, Бандунгда үнгэргэгдэһэн Ази ба Африкын оронуудай конференциие зарлаха үүсхэл гаргагшадай нэгэниинь Инди байһан юм.

Инди, Советскэ Союз шэнги, буу зэбсэгүүдые ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохын түлөө, атомна болон водородно зэбсэг хорихын түлөө тэмсэнэ. Буу зэбсэг хороохо, атомна болон водородно зэбсэг хорихо талаар Советскэ Правительствын дурадхаһан үргэн ба шууд сэхэ программые бэелүүлгэдэ господин Неру болон Индиин правительство манай союзник ба хани болохо байха гэжэ бидэ найданабди. **(Нэрьемэ альга ташалга болоно).**

Инди ба Советскэ Союз хитад арадай национальна интересүүдые хараадаа абалгатайгаар Тайваниин проблемые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада хамтын хүсэлэлгэ гаргана.

Нэгэдэмэл Нацануудай Организаци дотор хуулита һууряа Хитадай Арадай Республикын эзэлхын түлөө Индиин ба Советскэ Союзай хамтын тэмсэл эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудта онсо һайшаагдана. **(Нэрьемэ альга ташалга боложо, удаан үргэлжэлнэ).**

Уласхоорондын түгшүүрилые зайсуулхын түлөө, арадуудай хоорондын эб найрамдалай ба харилсан ажаллалгын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхэ зуураа, Советскэ Союз ба Инди Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Устав доторхи принципүүдые хэлбэришэгүйгөөр баримтална.

Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин арбан жэлэй ойдо зорюулагдаһан ойн баярай сесси үсэгэлдэр Сан-Францискода нээгдээ. Ойн баярай сесси хадаа эб найрамдал ба уласхоорондын аюулгүй байдалые хангалгада зорюулагдаһан шэнэ хэмжээ-ябуулгануудай эхиниинь болохо байха гэжэ дэлхэйн бүхы хубинуудтахи хүнүүд гүнзэгы этигэлтэйгээр хүлеэжэ байна.

Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин 10 жэлэй ойдо зорюулагдаһан ойн баярай сессиие би мүнөөдэр манай ороной үмэнэһөө амаршалаад, бүгэдэниитын эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай аша туһада ООН-эй Уставай уг зорилгонуудые бэелүүлхын тулада дэлхэйн арадуудай энэ орган оролдосотойгоор ажаллаһай гэһэн Советскэ Союзай арадуудай ба Советскэ правительствын халуун хүсэлые мэдүүлнэб. Манай орон ба правительство эдэ арюун зорилгонуудые бэелүүлгэдэ туһалхын тулада бүхы оролдолгоёо гаргаха байна. **(Нэрьемэ альга ташалга болоно).**

Советскэ Союз Инди хоёрой хоорондын харилсан ажаллалга хадаа уласхоорондын харилсаануудаар зүбхэн хизаарлагдана бэшэ.

Советскэ Союз Инди хоёрой хоорондын хани харилсаан ба хани барисаан тухай хэлэхэ зуураа, манай хоёр ороной али алиндань ашаг туһатай экономическа харилсаануудай, мүн манай арадуудай саашадаа бэе бэедээ ойртолсохо ябадалда туһалха культурна харилсаануудай хододоо үргэдэжэ байһаниие тэмдэглэнгүй байжа болохогүй байна.

Господин Неругэй Советскэ Союзда ерэһэн, советскэ арадтай һайса харилсаһан, Советскэ Союзай хүтэлбэрилэгшэдтэй өөһэдтэйнь уулзаһан ябадал хадаа манай оронуудай хоорондын хани барисаанай ба харилсан ажаллалгын саашадаа хүгжэн бэхижэхэ хэрэгтэ туһалхал, энээндэ ажаг һэжэг байхагүй. Бидэнэрэй һанамжануудаа элирхэйлэн хөөрэлдэһэн ябадал хадаа уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулхын тулада шухала удхашанартай хэдэн олон асуудалнуудай талаар бэе бэеэ ойлголсожо ба нэгэн һанал бодолтой байһыемнай харуулаа гэжэ баяртайгаар тэмдэглэнэб. **(Нэрьемэ альга ташалга боложо, удаан үргэлжэлнэ).**

Советскэ Союз дотор ябаха зуураа, господин Неру эб найрамдал хамгаалха, бэхижүүлхэ гэжэ советскэ арадай үнэн зүрхэнһөө эрмэлзэжэ байһаниие өөрөө лаблан хараха арга боломжотой байгаа. Мүн Индиин арадууд тушаа манай ороной арадуудай талархалай ба хани барисаанай гүнзэгы, үнэн һайхан мэдэрэлтэй байһандань господин Неругэй этигэхэ арга боломжотой байһаниинь сохомтой. **(Нэрьемэ альга ташалга болоно).**

Господин Премьер-Министр Танда, Индиин правительствода, бүхы индийскэ арадта советскэ арадай ба СССР-эй правительствын үмэнэһөө баяр хүргэжэ, Индиин хүгжэн мандаха замда амжалта туйлахыень хүсэнэб. **(Нэрьемэ альга ташалга боложо, удаан үргэлжэлнэ. «Ура!» хашхаралга болоно).**

Советскэ Союзай ба Индиин арадуудай хани барисаан, харилсан ажаллалга мандаха болтогой!

Хоёр ороной арадуудай аша туһада, бүгэдэниитын эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай аша туһада советско-индийскэ хани барисаан урган мандажа байг лэ! **(Бүгэдөөрөө бодоно. Нэрьемэ альга ташалга боложо, удаан үргэлжэлнэ. «Ура!» хашхаралга болоно).**

Советскэ Союз Инди хоёрой хоорондын хани барисаанда зорюулагдаһан митингые М. А. Яснов хаагдаһанда соносхоно.

Митингын дүүрэһэнэй һүүлээр гурбан мянган спортсменүүд улаан ба ягаан тугуудые бариад, упражнениинүүдые хэнэ, «Дэлхэйдэ — эб найрамдал!» гэжэ бултадаа нэгэн зэргэ дабтан хэлэнэ, «Индийскэ ба советскэ арадуудай хани барисаан мандаха болтогой! Ура, ура, ура!» гэжэ хашхаралдана. Урилдаанай харгыда мотоциклнууд гарана. Түрүүшын машина дээрэ Индиин Республикын ба Советскэ Союзай тугууд, бусад мотоциклнууд дээрэ «Эб найрамдал» гэһэн үгэтэй улаан тугууд намилзана.

(ТАСС).

Джавахарлал Неру Москвада бусажа ерэбэ

Июниин 21-нэй үглөөгүүр, орон дотор удаан саг соо ябаһанайнгаа һүүлээр Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неру ба тэрээнтэй хамта ябагшад Москвада бусажа ерэбэ.

Джавахарлал Неруе Ленинградска вокзал дээрэ СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын нэгэдэхи орлогшо А. А. Громыко, Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. А. Яснов, СССР-эй МИД-эй Азиин Зүүн-Урда оронуудай таһагые даагшын орлогшо М. А. Максимов, Москва городой комендантын орлогшо полковник А. Т. Верещенко, советскэ хэблэлнүүдэй түлөөлэгшэд угтаа.

Джавахарлал Неруе Индиин Республикаһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол К. П. Ш. Менон ба посольствын хүдэлмэрилэгшэд мүн лэ угталсаа.

Вокзал Индиин Республикын ба СССР-эй Гүрэнэй тугуудаар гоёогдоһон байгаа.

ТАСС-эй уряалаар СССР-тэ айлшалжа ябаһан индийскэ журналистнууд тэдэнтэй хамта Москвада бусажа ерэлсэбэ.

(ТАСС).

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Нерутэй хөөрэлдэбэ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Нерутэй июниин 21-дэ Кремль соо хөөрэлдэбэ.

Хөөрэлдөөндэ Л. М. Каганович, А. И. Микоян ба Н. С. Хрущев хабаадалсаа.

Хөөрэлдөөн болоходо Дж. Нерутэй хамта ябалсаһан Индиин Республикын МИД-эй генеральна секретарь Н. Р. Пиллаи, Индиин Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Европейскэ таһагые даагша А. Хуссейн, Индиин Республикаһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол К. П. Ш. Менон ба Индиин Республикаһаа СССР-тэ байдаг посольствын нэгэдэхи секретарь П. Н. Кауль байлсаа.

Хөөрэлдөөндэ мүн советскэ талаһаа Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын нэгэдэхи орлогшонор А. А. Громыко ба В. В. Кузнецов байлсаба.

Хөөрэлдөөн хадаа үнэн зүрхэнэй хани халуун оршон байдалда үнгэрөө.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо М. З. Сабуров Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Нерутэй уулзаба

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, арадай ажахые ойрын хараатайгаар түсэблэхэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй гүрэнэй экономическа комиссиин (СССР-эй госэкономкомисси) түрүүлэгшэ М. З. Сабуров Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Нерутэй июниин 21-дэ уулзажа, тэрээнтэй удаан саг соо хөөрэлдэбэ.

Хөөрэлдөөндэ Дж. Нерутэй хамта ябалсаһан Индиин Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын генеральна секретарь Н. Р. Пиллаи, Индиин Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Европейскэ таһагые даагша А. Хуссейн, Индиин Республикаһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол К. П. Ш. Менон ба посольствын нэгэдэхи секретарь П. Н. Кауль байлсаа.

Хөөрэлдөөндэ арадай ажахые холын хараатайгаар түсэблэхэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй гүрэнэй комиссиин (СССР-эй госплан) түрүүлэгшэ Н. К. Байбаков, геологиин ба байгаалиин баялигуудые хамгаалгын Министр П. Я. Антропов, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна статистическэ управлениин (СССР-эй ЦСУ) начальник В. Н. Старовский, СССР-эй госэкономкомиссиин түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо П. В. Никитин, СССР-эй госэкономкомиссиин түрүүлэгшын орлогшонор Б. Н. Безруков, Д. Д. Дегтярь, П. С. Иванов ба Б. В. Савельев, СССР-эй госэкономкомиссиин гэшүүн Н. В. Горичев, СССР-эй госпланай түрүүлэгшын орлогшо Г. М. Сорокин, СССР-һээ Индиин Республикада байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол М. А. Меньшиков байлсаба.

(ТАСС).

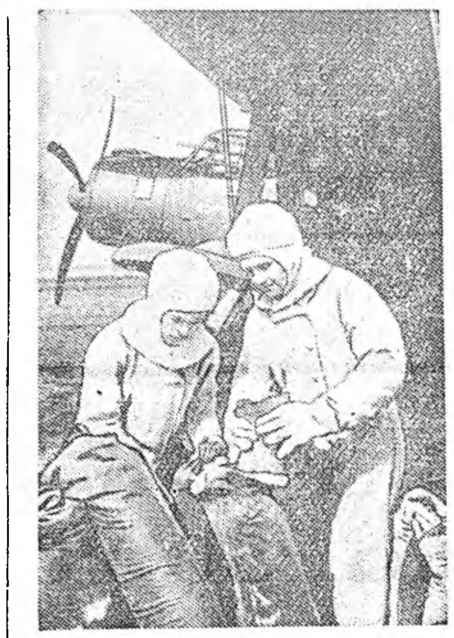

Свердловско область. Үнгэрэгшэ жэлдэ уральска лётчигууд хэдэн арбаад мянган гектар талмай дээрэ тарилгада минеральна үтэгжүүлгэ агаарһаа оруулба. Энэ газарта ороһоной ургаса гектарай 3—4 центнерээр дээшэлээ. Энэ жэлдэ хүдөө ажахыда авиациие хэрэглэлгэ нилээд ехэ болобо. Тэрэнэй туһаламжатайгаар 150 мянган гектар шахуу тарилгада үтэгжүүлгэ хэгдэхэ юм. Хүдөө ажахыда ехэ туһаламжа үзүүлһэнэй түлөө Уралай гражданска авиациин 30 гаран лётчигууд, авиатехнигууд ба бусад мэргэжэлтэд 1955 оной Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкын кандидадуудаар дэбжүүлэгдээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Свердловско овощиин совхозой хүдэлмэрилэгшэд Василий Мурзин (зүүн гарһаа), Минаш Хасанов гэгшэд хүдөө ажахын культурануудта хэрэглэгдэхэ минеральна үтэгжүүлгэ самолёдто тээжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Республикын аймагуудта пар хахалалгын ябаса тухай

1955 оной июниин 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	пар хахалалга
Иволгын	91,7
Кяхтын	86,9
Түнхэнэй	85,4
Тарбагатайн	83,7
Бичурын	82,1
Сэлэнгын	77,0
Хэжэнгын	76,0
Мухаршэбэрэй	73,2
Кабанскын	70,6
Зэдын	70,2
Заиграйн	70,0
Байкало-Кударын	69,6
Баргажанай	68,7
Прибайкальска	68,4
Кударын	68,0
Яруунын	62,8
Ториин	53,8
Хориин	47,5
Курумканай	43,7
Закаменай	36,9

Республикын МТС-үүдтэ тракторна хүдэлмэриин ябаса тухай

1955 оной июниин 20-ной мэдээн

МТС-үүд	Зөөлэн хахалалгада оруулхада тракторна бүхы хүдэлмэри (түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)	Условно трактор бүхэнөөр хэгдэһэн зөөлэн хахалалга (гектараар)
Ехэ-Кударын	56,6	372,0
Эгэтын	54,9	340,7
Суулгын	54,5	359,8
Погранична	49,5	301,6
Тарбагатайн	49,4	267,7
Кабанскын	49,4	282,7
Окино-Ключевскойн	49,0	275,7
Ново-Брянска	49,0	262,7
Саянтын	48,5	300,0
Кыренэй	47,8	248,4
Хамнигадайн	47,7	254,5
Кяхтын	47,1	272,0
Темлюйскэ	46,9	321,5
Бургалтайн	46,8	282,0
Ехэ-Куналейн	46,7	275,0
Түнхэнэй	46,5	298,2
Бичурын	46,5	269,8
Сухын	45,5	246,7
Жиримскэ	45,2	245,3
Сэлэнгын	45,1	330,1
Курбын	43,5	246,5
Иволгын	43,4	249,6
Хэжэнгын	43,3	254,8
Итанцын	43,2	273,8
Цагаан-Усанай	42,4	258,4
Бага-Куналейн	42,1	232,2
Хориин	41,9	256,1
Чесань...	41,3	246,2
Закаменай	41,2	221,4
Үшөөтэйн	40,4	271,4
Ториин	39,7	189,3
Селендумын	39,1	253,5
Баргажанай	38,2	221,9
Куйтунска	37,1	224,2
Гашейн	36,5	234,8
Хонхолойн	35,4	215,4
Сосновско	33,8	210,5
Үдын	36,6	257,9

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Үнэтэ үүсхэлые мартажа болохогүй

Ториин аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ анха түрүүшынхеэ 170 гектар кукуруза таряа. Тиин энэ талмайһаа дунда зэргын ургаса абаа һаа үнеэн бүридөө 8 тонно шахуу силос дараха аргатай болохо байна. Зүгөөр силоснэ түхеэрэлгэнүүдые эртээнһээ, сагай ошоогүйдэ хэжэ шадаагүй һаа, эрхим һайн шанартай силос дараха арга байхагүй. Тиимэ тула энэ колхоз 2400 кубометр багтаамжатай силоснэ түхеэрэлгэнүүдые саг соонь бариха гэжэ шиидэһэн байгаа.

«Манай бишыхан коллективэй энэ шухала хэрэгтэ хабаадалсангүй байха аргань үгы... Кукурузын буурсагуудые силосовалхын тулада 25 тонно силосэй багтаха бутобетонно набтар башни үбэлжэхэ газартаа өөһэдөө бариха гэжэ шиидэбэбди» гэжэ дурсагдаһан колхозой Хаянай гүүртын хүдэлмэрилэгшэд **«Торейский колхозник»** гэжэ аймагай газетэдэ бэшээ һэн.

Силоснэ түхеэрэлгэнүүдые олоор бариха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахыень аймагайнгаа колхозуудай бүхы малшадые энэ гүүртын һаалишад уряалаа һэн. Тэдэнэй уряа— бэшэгые «Торейский колхозник» газетэ энэ жэлэй майн 1-нэй номерто толилһон байна. Мүн Хаянай гүүртын һаалишадай үүсхэлые партиин айкомой бюро һайшаагаад, тус хандалга— бэшэгые колхозуудай бүхы һаалишадай дунда үргэнөөр зүбшэн хэлсүүлхэ, энэ үүсхэлые бүхы хэмжээгээр дэмжэхэ гэжэ колхозуудай партийна организацинуудые уялгалһан байна. Партиин айкомой бюрогой энэ тогтоол тухай мэдээсэлые, мүн силоснэ түхеэрэлгэнүүдые бариха тухай асуудалаар тусгаар түрүү бэшэг удаадахи номертоо энэ газетэ толилһон байгаа.

Энэ түрүү бэшэг угаа халирхайгаар, удха муутайгаар бэшэгдэнхэй. Силоснэ түхеэрэлгэнүүдэй колхозуудта хэрэгтэй болохо тухайда юрэнхыгөөр хэлэгдээд лэ, тэдээниие барилга аймаг доторнай унжагайруулагдаһаар, «траншей һая малтагдажа эхилбэ» гэхэ мэтэ шүүмжэлэл хэгдээд лэ, харин Хаянай гүүртын һаалишадай үнөөхи үнэтэ үүсхэл тухайда эндэ нэгэшье үгэ хэлэгдээгүй. Энэ газетын удаадахи номернуудые абажа үзэе. Силоснэ түхеэрэлгэнүүдые бариха тухай асуудалаар үшөө нэгэ түрүү бэшэг майн 26-най номерто толилогдонхой. Гадна, энээн тухайда хэдэн бишыхан информационно мэдээсэлнүүд бии. Зүгөөр, Хаянай һаалишадай үүсхэлые колхозуудай малшадай ямараар дэмжэһэн, партиин айкомой бюрогой тогтоолые партийна организацинуудай хэрэгжүүлжэ дүүргэжэ байһан тухайда эдэ материалнууд дотор нэгэшье дурдагдаагүй.

Энэ хадаа үнэтэ үүсхэлые тус газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй өөһэдөө дэмжэжэ шададаггүй, эхилһэн хэрэгээ эсэстэнь хүргэхые оролдолгогүй байһыень гэршэлнэ. Харин «ажалшадай патриотическа хүсэл эрмэлзэлгые бүхы хэмжээгээр дэмжэхэ, тэдэнэй творческо үүсхэлдэ үргэн зам олгохо гээшэ түрүүшын ээлжээнэй уялга мүн» гэжэ тус газетэ нэгэ түрүү бэшэг соогоо колхозуудай, машинно-тракторна станцинуудай партийна организацинуудта заабарилһан байгаа. Теэд энэ заабаряа «Торейский колхозник» газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй өөһэдтөө хадуужа абаагүй байһаниинь гэмшэлтэй. Мүнөө республикымнай бүхы колхозууд Гашейн МТС-эйхидэй уряае халуунаар дэмжэжэ, силоснэ түхеэрэлгын һарые амжалтатайгаар үнгэргэхэ гэжэ оролдожо байна. Теэд Ториин аймагай колхозуудта мүнөө силоснэ барилгын хэр зэргээр ябуулагдажа байһые энэ газетэ уншаад мэдэхын аргагүй. Тус газетын июниин 5-най номерто Гашейн МТС-эйхидэй уряа толилогдоһон аад, тэрэнэй удаадахи номерто энээн тухай нэгэшье үгэ хэлэгдэнэгүй.

Тус газетын үшөө ондоо дутагдалнуудые тэмдэглэнгүй гаража болохын аргагүй. Нютагай ажабайдалай колхозуудай, МТС-үүдэй ажал хүдэлмэри, культурно-гэгээрэлэй, медицинскэ болон ниитын бусад эмхи зургаануудай ажал-ябуулга энэ газетэдэ муугаар, угаа халирхайгаар харуулагдана.

Гадна редакциин хүдэлмэрилэгшэд газетынгээ хуудаһануудые гамтайгаар ашаглажа, нютагай материалнуудые олоор толилхын орондо ТАСС-һаа эльгээгдэһэн материалнуудые ехээр хэрэглэнэ.

ЗАЛУУШУУЛАЙ АМЖАЛТАНУУД

ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Хүдөө ажахын министерство республикын колхозуудай малажалай фермэ, отаранууд болон гүүртэнүүдтэ хүдэлмэрилжэ байгаа комсомольско-залуушуулай коллективүүдэй хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүн гаргаба. Тус дүнгүүдэй ёһоор Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ малай һүнэй-товарна фермын комсомольско-залуушуулай коллектив (даагшань нүхэр Лабанова) түрүү һуурида гараа. Энэ фермын залуу һаалишад 7 һарын турша соо фуражна үнеэн бүриһөө 1591 литр һү һааһан, тиихэдэ энэ хугасаа соо малаа хоролтодо оруулаагүй байха юм. Тэрэшэлэн Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой комсомольско-залуушуулай отара (даагшань нүхэр Цыбиков) мүн һайн амжалта туйлаһан байна. Энэ отарын хүдэлмэришэд хони үсхэбэрилхэ түрүү арга дүршэлые һайнаар хэрэглэһэн, хонидой тоо толгойе олошоруулжа шадаһан байна.

ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Хүдөө ажахын министерство Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой племенной фермэдэ байһан дамжуулгын Улаан тугые тэндэнь байлгаха ба тус фермын хүдэлмэрилэгшэдые ВЛКСМ-эй обкомой хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшэхэ, тиихэдэ Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой отарынхидта ВЛКСМ-эй обкомой ба БМАССР-эй Хүдөө ажахын министерствын дамжуулгын Улаан туг барюулха гэжэ шиидхэбэ.

Мүн Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермэ (даагшань нүхэр Итыгилов) хоёрдохи һуурида гараа. Энэ фермын һаалишад һаамхай үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 672 литр һү һааһан, малаа тобир тарганаар харууһалжа шадаһан байна. Тэрэшэлэн Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой һүнэй товарна фермэ (даагшань нүхэр Белоусов) мүн хоёрдохи һуурида гараһан байха юм. Эдэ фермынхид нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 653 литр һү һааһан, малажалай тоо толгойе олошоруулһан ба түлнүүдые түлигдэдэггүй байрада түлжүүлхэ түрүү арга нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ һайн амжалта туйлаһан байна. Зэдын аймагай Кагановичын, Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой отарынхид (даагшадынь нүхэд Пашынский, Дамчеева) хоёрдохи һууринуудые эзэлээ. Эдэнэр хони үсхэбэрилхэ даалгабаряа 100 процент дүүргээ.

ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Хүдөө ажахын Министерство дурсагдаһан колхозуудай фермэ, отарынхидта дамжуулгын Улаан вымпелнүүдые ба фермын, отарын хүдэлмэрилэгшэдтэ ВЛКСМ-эй обкомой хүндэлэлэй грамотануудые барюулһан байна.

Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермэ (даагшань нүхэр Титов), Яруунын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һүнэй товарна фермэ (даагшань Белоусов), Иволгын аймагай «III пятилетка» колхозой һүнэй-товарна фермэ (даагшань нүхэр Балалаев), Хэжэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой 1—2-дохи отарынхид (даагшадынь нүхэд Ларионова, Андриевская), Иволгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой 3-дахи отара (даагшань Чимитов) гурбадахи һууринуудые эзэлээ гэжэ тоологдобо.

Дурсагдаһан колхозуудай фермэ, отарынхид ВЛКСМ-эй обкомой хүндэлэлэй грамотануудаар шагнаглаба.

Тиихэдэ ВЛКСМ-эй Ториин, Байкало-Кударын айкомууд һүнэй-товарна фермэ, отарануудта хүдэлмэрилдэг комсомольско-залуушуулай коллективүүдэй хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөе муугаар хүтэлбэрилнэ гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ“ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Хуурайн дабаанда“

Иимэ гаршагтай бэшэг манай газетын «Сатирын буланда» толилогдоһон юм. Хэжэнгын аймагай Чесанын МТС-эй харьяата Кировэй нэрэмжэтэ колхозой шофёр Карпнов, МТС-эй агроном Гунгаев гэгшэд колхозой центрһээ кукурузын үрэһэ полидо абаашажа ябахадаа зуурандаа гоожуулаа, тиигээд мэшээгүүдтэй үрһээ ойн захада бургааһан соо хаяжархёод, тэрэнь 2—3 хоног соо гунташажа хэбтээ гэжэ тэрэ бэшэг соо хэлэгдээ һэн.

Заагдаһан баримтанууд зүб байба гэжэ манай редакцида КПСС-эй Хэжэнгын айкомой секретарь нүхэр Балданов мэдээсэбэ. Хүдэлмэридөө хайша хэрэгээр хандаһанай түлөө Чесанын МТС-эй агроном Гунгаев ажалһаа сүлөөлэгдөө.

СИЛОСНЭ БАРИЛГЫН ҺАРА

Түрүү колхозуудһаа жэшээ абаха

…нэ жэлдэ кукуруза ехээр тарижа, …этэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэжэ …ха гэжэ шиидэһэн Закаменай …агай зарим түрүү колхозууд ха…й тарилгые дүүргэхэтэеэ хамта …снэ барилгые үргэнөөр ябуулжа …лаа һэн. Тиин июнь һарын тү…шын хахад соо зарим колхозууд …эд ехэ хүдэлмэри хээ. Жэшээл…, Маленковой нэрэмжэтэ колхо…ид механизаторнуудай туһалам…айгаар зуун тоннын багтаамжа… силоснэ 4 траншей малтаад, ха…ка байна. Һүүлэй үедэ мүн 100— тоннын 2 набтар башнинуудай …нүүд малтагдажа захалба. Энэ …озойхид һарын дүүрэтэр силос…арилгануудаа дүүргэхэ гэһэн со…истическэ уялга абаад, үбһэндэ …ор энэ шухала хүдэлмэреэ түгэс…ень уряалжа, аймагай бүхы кол…удта хандаа. Маленковойхидой …эгээр мүн «Победа» колхозой… силоснэ барилгые үргэн далай…гаар ябуулжа байна.

…э зуура, мүнөө сагай орой бо… байхада үшөөл һанаа амар …а байдаг колхозууд аймаг соо … Энэ жэлдэ 200 гаран гектарта …уза тариһан Сталинай нэрэм… колхоз нэгэшье траншей бэл…й байһаар. Закаменай МТС-эй …низаторнуудай срэжэ, 2 тран… нүхэ малтажа үгэһэнийнь ха…даагүй хэбтэнэ. Тарянажалай …бригадатай энэ колхоз силоснэ …лгада оройдоол 10 хүнийе табяа. …овичын нэрэмжэтэ, «Улаан…ай» колхозууд июнийн 20 боло… силоснэ барилгаяа үшөө эхилээ… байба. Зоотехник нүхэр Сыренов …лэгшэтэй Кагановичын нэрэм… колхозойхид, урданайнгаа ян… минин нүхэнүүдые малтаад лэ …ээ хаиалангүй силос дараха гэ…айнхай. Мүн Хрущевой, Ленинэй …жэтэ колхозууд силоснэ ба…е нобшо удаанаар ябуулна.

…ээд үбһэндэ орогдохонь. Тии… силоснэ барилгаяа удааруул…айһан колхозууд түрүүшүүлэй …эгээр энэ шухалын шухала хү…эриис шамдуулха тушаа эрид …хэмжээнүүдые абаха, июль һа…аратар силоснэ барилгада гар…өөрөө оролсохо зэргэтэй.

А. Аюшеев.

Колхоздо шефскэ туһаламжа үзүүлнэ

…гражанай аймагай предприяти… зургаанууд силоснэ барил…арын үедэ колхозуудта шефскэ …амжа үзүүлжэ байна. Барга…й леспромхоз Ленинэй нэрэм… колхоздо бульдозер эльгээгээ. …ь мүнөө силоснэ траншей мал… дээрэ хүдэлмэрилжэ байна. …озой коллектив Маленковой нэ…этэ колхоздо 250 тонно силосэй …амжатай траншейн нүхэ мал… үгөө.

…н аймпотребсоюзай, гүрэнэй он…ва ажахын коллективүүд шеф… туһаламжа һайнаар эмхидхэнэ.

Б. Цыренов.

Силоснэ барилгануудые үргэнөөр ябуулна

Силоснэ барилгануудые үргэнөөр ябуулха тухай республиканска социалистическэ мүрысөө үүсхэһэн Гашейн МТС-эй механизаторнууд болон харьяата колхозуудайнь гэшүүд абаһан уялгануудаа түрүүшын үдэрһөө амжалтатайгаар дүүргэжэ захалаа. Шаралдайн сельсоведэй «Гигант» колхозой колхозннгууд, механизаторнууд 3500 тонно силосэй багтаха траншейнүүдые малтажа бэлэдхэхэ түсэбтэй юм. Мүнөө колхозой малажалай фермэнүүдэй дэргэдэхи силоснэ барилганууд дээрэ 150 гаран колхозннгууд болон механизаторнууд хүдэлмэрилнэ. Гадна, энэ колхозой силоснэ барилгада Улан-Удын мяхаконсервын комбинадай ба Улан-Удын «Скотимпортын» Никольско базын хүдэлмэрилэгшэд ерэжэ, ехэхэн шефскэ туһаламжа үзүүлнэ. Тус комбинадай хүдэлмэрилэгшэд 250—250 багтаамжатай 2 траншейн нүхэ малтажа, ханалжа дүүргээ.

Мүн «Коммунизм», Булганинай нэрэмжэтэ колхозуудта силоснэ барилгын хүдэлмэри муу бэшээр ябуулагдана. Булганинай нэрэмжэтэ колхоздо тус бүридөө 100 тонно силосэй багтаха 7 траншейн нүхэнүүд бэлэн болоо. Мүнөө эндэ 700 кубометр барилгын модон, 250 кубометр шулуун бэлэдхэгдээд, траншейнүүд ханалагдажа эхилээ. Тус колхоздо хүдэлмэрилдэг Улан-Удын «Скотимпортын», лесторгскладай хүдэлмэришэд илангаяа һайнаар ажаллана. Улан-Удын «Скотимпортһээ» энэ колхоздо хүдэлмэрилдэг нүхэр Ионинскиин бригада Галтайн фермэдэ 140 тонно силосэй багтаха траншей малтаад, шулуугаар ханалжа бэлэн болгоо. «Коммунизм» колхозой эбэртэ малай фермэ шадар 700 тонно силосэй багтаха галлерей баригдажа дүүрэхэ дүтэлөө.

Гэхэтэй хамта, Гашейн МТС-эй газар малтадаг механизмууд дүүрэн хүсөөрөө хүдэлгэгдэнэгүй. Газар малталгын хүдэлмэриие шамдуулха тушаа МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд эрид хэмжээнүүдые абанагүй. Жэшээлхэдэ, Ново-Заганска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо тус МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд газар малтадаг скрепер, бульдозер, экскаватор эльгээһэн мүртөө тэдэ машинануудаа һайнаар хүдэлмэрилүүлнэгүй. Илангаяа тракторнууд ходо эбдэрдэг, ехэнхи сагаа миил үнгэргэдэг байна.

МТС-эй машинануудай муугаар хүдэлмэрилдэгшье һаань, эндэхи колхознигуудай оролдолго эрмэлзэлгын ашаар 1150 тонно силосэй багтаха траншейнүүд бэлэн болоо.

Гашейн МТС-эй харьяата колхозуудай колхознигуудай ба түрүү механизаторнуудай абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байхадань, тус аймагай Хонхолойн МТС-эй харьяата зарим колхозууд силоснэ барилгын хүдэлмэринүүдые үргэнөөр ябуулнагүй. Жэшээлхэдэ, «Улаан-Шулуутай» колхоз 1800 гаран тонно силосэй багтаха траншей бэлэдхэхэ зорилготой аад, мүнөө хүрэтэр энэ хүдэлмэриие мүртэйгөөр эхилжэ ябуулаадүй байха юм. Инмэ дутагдалнууд тус МТС-эй харьяата Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо үзэгдэнэ. Тиихэдэ МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд, директор нүхэр Деньгин хаана, хэды, ямар силоснэ барилгануудые бариха байһанаа заримдаа «мартажархидаг» байна.

Силоснэ барилганууд дээрэ бии байһан дутагдалнуудые дары усадхаха, энэ хүдэлмэриие шамдуулха шухала.

Б. Дымбрылов.

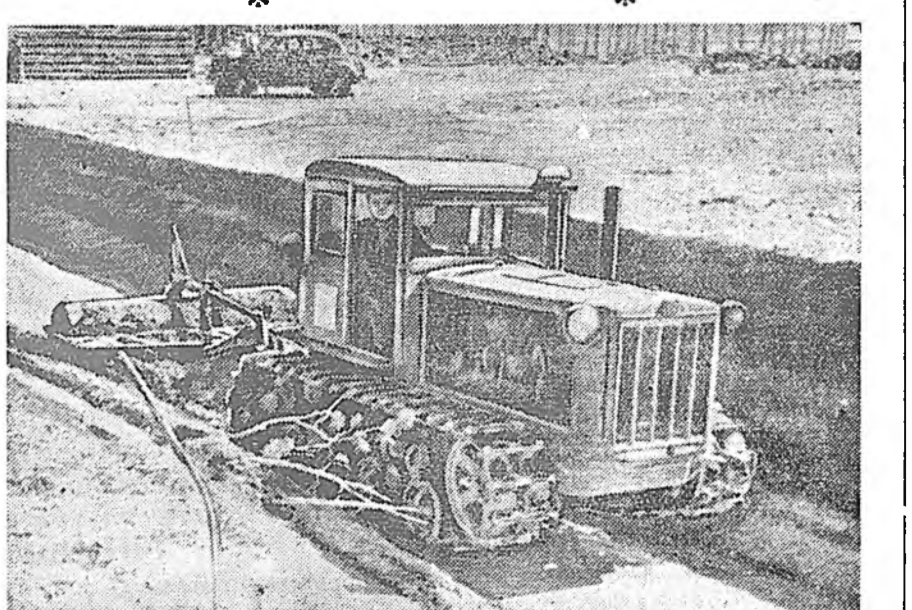

Кударын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз силоснэ барилгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна, хамта дээрээ 12 траншей, нэгэ набтар башни бариха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ехэ-Кударын МТС-эй тракторист И. А. Игумновай агрегат Моөрөөшэ нютагта 345 тонно силосэй багтаха траншей малтажа байна.

А. Мантаевай фото.

ПРИБАЙКАЛЬСКА АЙМАГТА

УЛААН ТУГТА КОЛХОЗ

Һү һаалгаар һайн амжалта туйлаһанайнь түлөө «Заветы Ильича» колхоздо Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй обкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаһан юм. Колхозой һаалишад энэ тугаа алдахагүйн түлөө мүнөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилнэ. Июнийн 1-нэй мэдээгээр колхозой һаалишад һаамхай үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр 841 литр һү һаагаад байна.

Мүнөө колхозой фермэ бүхэнэй һаалишад даажа абаһан үнеэн бүриһөө үдэр бүри дунда зэргээр 8 литр һү һаана. Колхозой түрүү һаалишад нүхэд З. Темникова, П. Насникова гэгшэд үнеэн бүриһөө 2 мянган литр һү һааха уялга абанхай.

КОМИССИОННО ХУДАЛДАА НАЙМААН

Маленковой нэрэмжэтэ колхоз Коопторгын Улан-Удэдэхи комиссионно магазинуудые дамжуулан һү ба бусад продуктнуудые городой ажалшадта худалдадаг юм. Һүүлэй 10 хоногой туршада колхоз 7 мянга гаран литр һү худалдаанда город эльгээһэн байна. Май һара соо һү худалдалгаһаа 50 мянган түхэригэй олзо оруулаа. Колхоз июнь, июль һаранuудта 30 мянган литр һү ба малажалай бусад продуктнуудые худалдахаар хараална.

СУУТА ҺААЛИШАН

Прибайкальска аймагай суута һаалишан, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат, комсомолка Анна Никитична Алемасова июнийн 1-нэй мэдээгээр, даажа абаһан һаамхай үнеэн бүриһөө 1050 литр һү һааһан байна.

Һаяхан Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организаци хамтынгаа суглаан дээрэ Анна Никитичнае партиин гэшүүндэ кандидат болгон абаба.

ШЕФҮҮДЭЙ ТУҺАЛАМЖА

Аймагай колхозуудай силоснэ барилгануудые хэхэ хэрэгтэ промышленна предприятинууд ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ.

Итанцын леспромхозой коллектив Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо барилгын тусгаар бригада эльгээжэ, 250 тонно силосэй багтаамжатай траншей богонихон саг соо ханалаа. Мүн газар малтаха механизмуудаар 800 кубометр багтаамжатай нүхэ малтаа. Леспромхозойхид июлийн 1 болотор 1100 тонно силосэй траншей барижа дүүргэхэ зорилго урдаа табинхай.

Итанцын МТС-эй коллектив «Путь к коммунизму» колхоздо 310 тонно силосэй багтаамжатай траншей барижа дүүргээ.

Г. Ильин.

КИНО „Шуурган"

«Шуурган» гэжэ югославска ураншайханай шэнэ фильм манай республикын кинотеатрнуудта харуулагдажа байна. Энэ фильм Иво Войновичын бэшэһэн «Равноденствие» гэжэ драмын удхаар зохёогдоо. Режиссер В. Погачич, операторнууд Й. Йованович, Н. Майдак гэгшэд геройнуудайнгаа һанал бодолые зүбөөр харуулхын тула гол анхаралаа хандуулһан байна.

Адриатическа далайн эрьедэхи багахан городогто арбан юһэдэхи зуун жэлэй хоёрдохи хахадта болоһон ушар фильм соо харуулагдана. Ажалшан арад эндэ хэсүү бэрхэ ажабайдалда ажаһууна. Тэдэнэр гэртэхиноэ тэжээхын тула түрэл нютагһаа гаража, далайн саада тээ ошохо баатай болоно. Гэртэнь һамгад, үхибүүд, мүн инаг дуратай басагадынь үлэнэ. Үлөөшэдынь нютагһаа гараашадайнгаа хойноһоо ехээр һанаагаа зобоно.

Еле Леденновичын хүбүүн Иво Америка ошохо дурагүй байна. Юундэб гэхэдэ, тэрээндэ Аница гэжэ сэбэрхэн басаган дурлана. Аницын эсэгэ—капитан Франо Дражич басагаяа Иво гэжэ хүбүүндэ хадамда үгэхэеэ эрид арсана. Юундэб гэхэдэ, Иво үгытэй хүнэй хүбүүн.

...Город руу кораблиин дүтэлжэ ябахань һарын толондо элихэнээр харагдана. Корабль дээрэ тэрээнэй эзэн Нико Маринович ябалсана. Энэ городһоо далайн саана ошоошодой дундаһаа —Нико Мариновичһоо бэшэ нэгэшье хүн баяжаагүй. Хорин жэлэй саада тээ түрэл нютагһаа гаража ошоһон энэ хүн далайн саада тээ баяжажа, арьяатан мэтэ сэдьхэлтэй болоод нютагаа бусажа ерэхэдээ өөрынгөө руднигуудта ажаллуулхаар нютагайнгаа хүнүүдые абаашахые, мүн Аница гэжэ сэбэрхэн залуу басагые абаашажа һамга хэхые оролдоно. Аница—урданайнь нүхэрэй басаган байгаа. Нико нютагһаа гаража ошоходоо Еле гэжэ һамгаяа тоноод, үхибүүдтэйнь орхёод ошоһон байгаа. Тиигэбэшье энэ үе соо һамганиинь нүхэрөө хүлеэжэ байһан байба...

Никын бусажа ерээд байһан эгээл энэ үедэ далай дээрэ шанга һалхин буужа, ехэ шуурган болоно. Энэ үеые фильм байгуулагшад шадамараар хэрэглэжэ шадаа.

Балкон дээрэ Аницын ехэ мэгдүүгээр гүйжэ гарахань харагдана. Тэрэ хадаа Никын намнахада ехээр дураа гутаһан байна. Фильм байгуулагшад уур сухалтайгаар эбхэрэн байһан далайн долгине харуулхадаа, Аница басаганай уур сухалые зүбөөр сасуудхан харуулаа. Иво Нико гэгшые алаха гэһэн һэдэлгэ гаргана. Энэ үеые фильм байгуулагшад мүн лэ хурсаар харуулжа шадаа. Композитор К. Барановичын зохёоһон хүгжэм фильм соо болоһон үйлэтэй зохидоор тааруулагданхай.

Фильмдэ бэлиг шадабаритай актёрнууд наадана. Тэдэнэр һайшаалта, мүн буруушаалта геройнуудай образуудые зүбөөр харуулһан байна.

Еле гэгшын рольдо наадаһан артистка М. Цнобори хүнэй сэдьхэлые илангаяа ехээр хүдэлгэнэ. Еле нүхэрэйнгөө ерэхые ехэтэ хүлеэнэ, гэбэшье, олон удаан жэлнүүд үнгэрбэ. Энэ үе соо хүбүүниинь томо боложо бэеэ хүсэнэ. Еле урданайхидаал адли Никодэ дурлана, тэрэ Никынгээ ерэһые дуулахадаа ехэ һэргэлэн боложо залуугайхида адли болоно. Гэбэшье, тэрэ Ивые харахадаа, шэг шарайгаа ехээр хубилгажа, дахин хүгшэн шарайтай болошоно. Еле Никые алахадаа гансашье өөрынгөө бэшэ, мүн нютагайхидайнгаа үһөөе абана.

Артист М. Живанович Никын рольдо наадажа зүб образ байгуулаа.

Нико хара дотортой, хүнэй тулижа зобожо ябахыень хараад хайрладаггүй хүн. Нико нилээд олон хүнүүдые мэхэлһэн, алаһан дээрэһээ баяжаа. Баяжахын түлөө тэрэ юушье хэхээр бэлэн байһан хүн.

Аница Иво хоёрой образ байгуулһан артист М. Врсайков, артист С. Биелич гэгшэдэй наадаһые кино харагшад ехээр һайшаана. Илдам даруу зантай Аница басаган ажал хүдэлмэридэ дуратай эдир залуу Иво гэжэ хүбүүндэ дурлана. Эдир залуу эдэ хоёрой хуби заяагаа нэгэдүүлэн, холые зорижо корабль дээрэ ябахань фильмын эсэстэ харагдана.

Югославска кинематографиин хүдэлмэрилэгшэд «Шуурган» гэжэ фильмые байгуулхадаа ехэ амжалта туйлаа. Энэ фильмые манай республикын ажалшад ехээр һонирхон харана.

Г. Эрдынеев.

Манай театр Хабаровскһаа Комсомольск-на-Амуре город ошобо

Бурят-Монголой гүрэнэй Ленинэй орденто оперо ба балетэй театр Хабаровск городто 19 үдэрэй туршада гастрольдо байха зуураа, городой ажалшадта оперно ба балетнэ 22 зүжэгүүдые харуулба.

Гастролиингоо эсэс багаар манай театр городой ажалшадта Н. Корчмаревой «Дитя радости» гэжэ оперо харуулһан байна. Энэ зүжэг тухай «Тихоокеанская звезда» гэжэ газетэ рецензи хэблээ. Тэрээн соогоо, — театр энэ зүжэгые найруулгаар творческо ехэ амжалта туйлаа. Зүжэгые найруулан табигша, СССР-эй арадай артист, Сталинска шангай лауреат Г. Ц. Цыдынжапов, режиссер, БМАССР-эй габьяата артист Е. И. Кончевский гэгшэд хитад таряашанай басаган Си Эр гэгшын гашуудалта байдалые элеэр харуулха зуураа, тэрэнэй образые революционно ябуулгануудтай зүбөөр холболдуулжа шадаа. Мүн РСФСР-эй габьяата артистка Н. К. Петрова, БМАССР-эй арадай артист Л. Л. Линховоин, артистнууд О. Шалбуева, Д. Дугаров гэгшэд өөһэдынгөө рольнуудые шадабаритай бэрхээр наадаа гэжэ тэмдэглэһэн байна.

Мүн артистнууд эндэ байха зуураа хоёр заводуудай хүдэлмэришэдэй коллективүүдтэй творческо уулзалга хэһэн ба «Травиата» гэжэ оперо табиһан байна. Мүнөө манай театр Комсомольск-на-Амуре город ошохоор мордоо.

Н. Маторин.

…АЛАЖАЛАА ЭРИД ХҮГЖӨӨХЫН ТҮЛӨӨ

…най Карл Марксын нэрэмжэтэ …э Яруунын аймаг дотор томо… …жахытай колхозуудай нэгэ… …болодог. Колхознай үнгэрэгшэ …э ниитынгээ ажахыһаа миллион …эй түхэригэй мүнгэн олзо аба… …энээнэй ехэнхи хубинь ниитын… малажалһаа абтаһан байна. …жал манай ажахын гол һалба… …лонхой. Теэд энээнһээ урда …үдтэ малажалнай хангалтагүй… хүгжөөгдэдэг, илангаяа ашаг …нь бага, эдлүүриин газарай 100 … бүридэ тон бага һү, мяха, …ба малажалай бусад продукт… абтадаг байгаа. Тэжээлэй ба… …сэд байгуулагдадаггүй, ду… байба.

…нөө партиин ЦК-гэй январска …мэй тогтоолые бодото дээрэнь …лхэ зорилгоор манай колхозой …ени, партийна эхин организаци …хы колхознигууд ниитынгээ …алые ойрын хэды жэлэй тур… эрид хүгжөөжэ, ашаг шэмыень …үүлхэ гэжэ шиидээд, хэмжээ…нуудые хараалжа, доторойн… арга боломжонуудые хэрэглэжэ …һан байна. Хэрбээ энэ жэлдэ …домнай хамтадаа бүхы түрэ… …рба гаран мянган толгой мал …додог һаа, ойрын гурба—дүр… …эл соо хонидой тоо хоёр дахин …таар, һаамхай үнеэдэй—хоёр … шубуудай—арба дахин, га… …уд мүн лэ оло дахин олошо… …дахa, малай ашаг шэмэ хоёр, … хахад дахин дээшэлүүлэгдэхэ … Эдэ хэмжээ-ябуулгануудаа …хэдэмнай колхозоймнай ажа… …хижэн хүгжэхэ, колхознигууд… …лам баян, культурна ажаһуу… болохо, гүрэндөө һү, мяха, …ба хүдөө ажахын бусад про… …дые ехээр үгэдэг болохобди.

Энээнийе һайса мэдэһэн манай колхознигууд ажахыгаа хүгжөөлгын гол шухала асуудалнуудые шиидхэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Мүнөө хэжэ байһан ажалаймнай зарим дүнгүүд харагдажа, энээнһээ урда тээ хэрэглэгдэдэггүй ехэ арга боломжонуудай бии байһые мэдээбди. Хэрбээ үнгэрэгшэ бүхэли жэл соо үнеэн бүриһөө 450 литр һү һааһан һаа, мүнөө 8 һарын турша соо 416,9 литр һааһан байнабди. Жэлэй дүүһатар үнеэн бүриһөө 1000 литр һү һааха зорилго табибабди. Колхознай гүрэндөө уялгата һү тушаалгаараа тоосонхой, мүнөө 45 мянган литр һү гүрэндөө худалдаад байнабди. Колхозой эрхим һаалишад Валентина Андреева, Жибзыма Лупилова, Мария Андреева, Федора Алсыхова гэгшэд нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 500—650 литр һү һаагаа. Эдэнэр тугалнуудаа эхэһээнь һалгаажа түлжүүлдэг болонхой. Хонин һүрэг, эбэртэ бодо ба бусад мал үсхэбэрилхэ 1955 оной түсэбые дүүргэхэ ойртообди. Колхозой эрхим хонишод Татьяна Спиридонова, Цырма Цыбикова гэгшэд 400—400 хурьга абажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байна.

Малаа бүдүүн ба шэмэтэ тэжээлээр мүнөө жэлһээ эхилжэ хүсэд хангахын тула ехэ хүдэлмэри хэжэ байнабди. Энэ асуудалые шиидхэлгэдэмнай гол үүргэ дүүргэхэ орооһото ба тэжээлэй үнэтэ культура—кукурузые 204 гектар шэнэ газарта квадратно-гнездовой аргаар таряабди. Рекордно дүрбэн участогта 100 тонно нютагай үтэгжүүлгэ оруулагдаа, тиихэдэ горшоогхонууд соо кукурузын рассаданууд ургуулагдажа, нэгэ гектарта һуулгагдаа. Кукурузын газар тарилгын урда тээ уһалагдаа һэн. Мүнөө жэлдэ гектар бүриһөө 220 центнер ногоон эшэ набшаһа, 20—25 центнер эдеэшэнтэжэ байһан буурсагуудые абахабди. Тиихэдэ рекордно талмайһаа ерэхэ жэлэй үрэһэ хүрэнгэ абахаар хараалнабди. Мүнөө кукурузымнай талмайнууд дээрэ жэгдэрэн ногоон квадрадууд гаража захалаа. Мүнөө жэлдэ адагынь 5000 тонно кукурузын силос дарахабди. Тиигэжэ үнеэн бүхэндөө 6 тонно, эхэ хонин ба хуса бүхэндөө 3 центнер силос, гахай шубуудтаа шэмэ һайнтай буурсагуудые силос болгон дараха байнабди. Кукуруза ургуулха комсомольско-залуушуулай звено комсомолец Ким Яковлев, агроном Мария Туманова гэгшэдэй хүтэлбэри доро кукурузаяа богонихон болзор соо һайн шанартайгаар тарьяад, мүнөө ургасын хойноһоо харууһа хэжэ байнхай.

Хуряаһан ургасаяа эртээнһээ бэлэдхэгдэһэн траншейнүүд соо силос болгон дараха гээшэ ехэ удхашанартай. Тиимэһээ бидэнэр Мухаршэбэрэй аймагай Гашейн МТС-эйхидэй жэшээгээр һарын болзор соо 5000 тоннын багтаха силоснэ траншейнүүдые барижа дүүргэхэ гэжэ шиидээбди. Гашейнхидэй хандалгые колхозой эдэбхитэдэй суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, социалистическэ уялгануудые абаа һэмди. Мүнөө силоснэ траншей барилгада хамта 17 хүн хүдэлмэрилнэ, иигээд 30 хүн хүрэтэр олошоруулхамнай. Тиихэдэ Эгэтын МТС-эй трактористнууд Виктор Мангутов, Андрей Баяндуев гэгшэд «ДТ-54» тракторта скрепер шагтагалаад, траншейн нүхэнүүдые малтана. Эдэнэр мүнөө 1000 тоннын 8 траншей малтаад байна. Теэд Сосново-Озерско харгы замай участогһаа (начальнигынь нүхэр Безизвестный) бульдозер үгтэжэ, шефскэ туһаламжа хүргэн газарай хүдэлмэри хэхэ байһан аад, мүнөө хүрэтэр ерээдүй. Силосэй барилгада колхознигууд Д. Д. Цыбиков, Н. Раднаев, П. Афанасьев, Н. Бурлаков гэгшэд, городһоо ерэһэн шэнэ колхозник, шубуушан мэргэжэлтэй Ф. Пачкин ба бусад һайнаар хүдэлмэрилнэ. Кукурузын буурсагые силослэхын тула 160 тоннын багтаамжатай траншей, тиихэдэ эшэ намаануудые дараха траншейнүүдые шулуугаар ханалхабди. Бэшэниинь хуу шэнэһэн модоор ханалагдаха. Хэрэгтэй модон отологдожо зөөгдөө, мүнөө барилгын шулуун бэлэдхэгдэжэ байна.

Силоснэ барилгануудай хүдэлмэриин хажуугаар малшадай культурно-ажаһуудалай байранууд, малай типовой базанууд олоор баригдажа байна. Бидэнэр ойрын 2—3 жэл соо бүхы малаа типовой һайн байрануудаар хангаха хүсэлэнтэйбди. 20 хүнһэе бүридэһэн саг үргэлжын барилгын бригада үнгэрэгшэ үбэлдөө 2000 гаран кубометр модо отолжо, барилгын газарнуудта шэрээ һэн. Мүнөө 4—4 хүнтэй табан звено боложо хубааранд, ахалагша дархашуул Сандан Цыдыпов, Санжимитып Цыдендамбаев, Матвей Ихинов, коммунистнууд Бартас Тарпуев, Василий Кукшинов гэгшэдэй хүтэлбэри доро 2000 толгой хониной 2 байра, 95 тугалай нэгэ байра, үнеэдэй гүүртын ба хонидой отаранuудай үбэлжэдэг Хара Шэбэр гэжэ газарта культбазын байшан, тиихэдэ малшадай һууха гэрнүүдые олоор барижа байна. Эдэнэй дунда партийна эхин организаци социалистическэ мүрысөө эмхидхэнэ, тиихэдэ дархашуулда ажалай нэмэлтэ түлөөһэ үгэлгые хэрэглэжэ, хүдэлмэриин бүтээсые дээшэлүүлнэбди. Ургаса хуряалгын эхилтэр 2000 шубуунай байха нэгэ байра, модоной мастерской, автогараж, механизированнэ гараж, шэнэ ерэһэн колхознигуудта байрын гэрнүүдые барихабди. Гансахан энэ жэлдэ манда хори гаран үрхэтэ айл Улан-Удэһээ нүүжэ ерээ.

Энээнһээ урда тээ барилгын хүдэлмэриие иимэ үргэнөөр ябуулха аргагүй, хүдэлмэриин хүсэн багадана гэжэ хэлсэдэг байгаабди. Харин ажалай эмхидхэлые һайжаруулжа, доторойнгоо арга боломжонуудые хэрэглэхэдэ тиимэ бэшэ байгаа. Колхозой барилгын энэ ехэ хүдэлмэриие техник-барилгаша, шэнэ колхозник коммунист Галсан Гаврилович Красовский хүтэлбэрилнэ.

Тиихэдэ тэжээлэй базын асуудалые шиидхэхын тула бэлшээри болон сабшалангайнгаа газарые һайжаруулжа байнабди. Колхозоймнай луговодууд үбһэ ногооной үндэр ургасын мастер Даша Цыбеновэй хүтэлбэри доро хабар-зундаа сабшалангай ехэ газар уһалаа. Боро хорой, Мужыха, Хара Шэбэр, Зүүн нарин горхон гэжэ газарнуудай һэльбэн заһагдаһан канавануудаар 2000 гектар сабшалан эртэ хабар уһалагдаа. Сабшалангай газар гурба дахин уһалагдаха юм. Үтэгжүүлэгдэдэг сабшалан дээрэ 800 тонно наг шэбхэ тараагдаһан байна. Энэ талмайһаа луговодууд га бүриин 30—40 центнер, бэшэ газарһаань дунда зэргээр 10—12 центнер ургаса абахаар хараална.

Манай колхозой полинууд дээрэ Эгэтын МТС-эй түрүү бригадануудай нэгэн болохо Цыбик-Доржо Банзатовай хүтэлбэрилдэг тракторна бригадын механизаторнууд колхознигуудтай хамта орооһо тарияанай ургасые дээшэлүүлхын түлөө шангаар тэмсэжэ байнхай. Үнгэрэгшэ жэлдэ 1311 гектар шэнэ газар элдүүрилэгдээ, тарилгын бүхы талмайн гектар бүриһөө дунда зэргээр 11 центнер ургаса хуряагдаа. Мүнөө жэлдэ богонихон болзор соо 2 мянга гаран гектарта гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо 600 гектараар ехэ талмай дээрэ орооһото культура таригдаа.

Мүнөө бүхы малаа эмхитэйгээр зунай бэлшээридэ гаргаабди. Ногоон конвейер эмхидхэжэ, һаамхай үнеэдээ зундаа эдеэлүүлхын тулада 150 гектар овёс болон хара таряа, 40 гектар кукуруза тарьяабди.

Хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа бэелүүлхэдээ бүдүүн, шэмэтэ ба концентрированнэ тэжээл элбэг ехээр бэлэдхэжэ, малайнгаа ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхэ аргатай болохобди.

Гэбэшье, Эгэтын МТС-эй зоотехническэ мэргэжэлтэд малшадтамнай хүсэд туһаламжа үзүүлнэгүй гэжэ тэмдэглэхээр байна. МТС-эй главна зоотехник нүхэр Чебунин, колхоздомнай эльгээгдэһэн зоотехническэ ба ветеринарна мэргэжэлтэд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Эдэнэр түрүүшүүлэй дүй дүршэлые малшадай дунда дэлгэрүүлхэ хүдэлмэри муугаар ябуулхаһаа гадна, малшадта мүртэй туһа, заабари үгэдэггүй. Иимэ дутууе заһаха хэрэгтэй.

Колхозой правлени ба партийна эхин организаци ажахын һалбаринуудые даагшадаар дүй дүршэл ехэтэй колхознигуудые табижа байна. Мүнөө колхозой коммунистнууд, комсомолецууд болон эдэбхитэдэй дундаһаа 30 гаран хүн малажал дээрэ эльгээгдээ. Тэдэнэй дунда коммунистка Д. Дондукова МТФ-е даагшаар, ветфельдшер коммунист Н. Аюшеев ОТФ-е даагшаар ажаллана. Колхозой партийна организаци колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри улам үргэдхэжэ, партиин ЦК-гэй январска Пленумэй даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ тэдэнэй зориг хэшээлые шэглүүлжэ байна.

М. Оширов, Яруунын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Ц.-Д. Дугаров, колхозой партийна организациин секретарь.

ХҮДӨӨДЭ ХУДАЛДАА НАЙМАА hАЙЖАРУУЛАЯ!

Хаалтатай байдаг магазинууд

Сэлэнгын аймпотребсоюз эд бараанай эрьесын талаар гүрэнэй түсэбые мүнөө жэлэй нэгэдэхи кварталда дүүргээшье haань, тэрэнэй зарим сельпонуудай хүдэлмэридэ ехэ дутуунууд бии. Аймпотребсоюзай правлениин хажууда байдаг Ново-Селенгинскэ сельпогой хүдэлмэрине абаад үзэе. Аймагай центр дээрэ сельпо зургаан магазинтай юм. Сельпогой правлениин (түрүүлэгшэнь нүхэр Бимбаев) магазинуудайнгаа хүдэлмэрилхэ сагые ажалшадай эрилтэтэй тааруулжа шадаагүй дээрэhээнь, Ново-Селенгинскын предприятинууд ба эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшад сүлөөтэй сагтаа гү, али үглөөгүүр эртэ хэрэгтэй эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдан абаха аргагүйдэнэ. Тус сельпогой эдеэ хоолой магазин (даагшань нүхэр Очиртарова) үглөөнэй 10 часта нээгдэжэ, үдэшэлэн эртэ хаагдадаг. Хилээмэнэй магазин (даагшань нүхэр Донская) мүн үглөөнэй 10 часта нээгдэдэг. Эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдадаг үшөө хоёр магазин ажалшадай сүлөөтэй байха сагта хододоо хаалгатай байдаг. Үдэрэй эдеэлгэнэй үедэ Ново-Селенгинскын нэгэшье магазин нээлгэтэй байдаггүй.

Энэ сельпогой магазинуудта ариг сэбэрые сахижа, худалдаа наймаае культурнаар эрхилхын түлөө тэмсэл хэгдэнэгүй. Эдеэ хоолой магазинай наймаалагша нүхэр Фролова худалдан абагшадта шэрүүнээр хандадаг, магазинаа хододоо шахуу гээгдэжэ нээдэг, зарим үедэнь өөрынгөө орондо магазинайнгаа сэбэрлэгшые үлээгөөд, дуратай тээшээ зайжа ябадаг. Ново-Селенгинскын пристань дээрэхи магазин хүдэлмэриин сагта ехэнхидээ баhал хаалтатай байдаг. Пристаниин хүдэлмэришэд эд бараа абахын тулада магазинай наймаалагша нүхэр Подкопаевагай гэртэнь ошожо, магазинаа нээхыень гуйдаг байна.

Иимэ ушарнууд аймагай центртэхи магазинуудта тон олон. Тус сельпогой колхозуудтахи магазинуудай хүдэлмэри баhал хангалтагүй. Энэ сельпо Маленковой, Ленинэй нэрэмжэтэ ба «Коммунизм» колхозуудые наймаагаар хангаха уялгатай. «Коммунизм» колхозой центрhээ холо байhан Баян-Гол ба Улаан-Сэсэг гэжэ нютагуудтахи малшадта үнгэрэгшэ хабар Ново-Селенгинскэ сельпо нэгэшье дахин нүүдэл наймаа абаашаагүй.

Загастайн сельпо Сталинай, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудай гэшүүдые, Сэлэнгын МТС-эй хүдэлмэришэдые, республикын МТС-үүдтэ механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ училищиин курсантнуудые эд бараагаар хангаха уялгатай. Тиигэбэшье, тус сельпо (түрүүлэгшэнь нүхэр Ефимов) ажалшадай эрилтые дүүрэнээр хангажа шаданагүй. Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин зарим малшад колхозойнгоо центрhээ 50 гаран километр холо байдаг. Тэдэ малшадта үнгэрэгшэ үбэл-хабарай үедэ нүүдэл наймаа нэгэшье дахин абаашагдаагүй.

Энэ хабартаа үнгэрэгэгдэhэн эд хэрэглэгшэдэй суглаануудта Сэлэнгын аймпотребсоюзай ба олонхи сельпонуудай хүдэлмэри ехэхэн шүүмжэлэлдэ ороhон байгаа. Тиигэбэшье, хүдөөгэй ажалшадай дунда худалдаа наймаае эрид hайжаруулхын тула Сэлэнгын аймпотребсоюз, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Павлов зохихо хэмжээ абанагүй.

С. Ошоров.

Үшөөтэйн сельпо түрүүлнэ

Үшөөтэйн сельпогой коллектив Зэдын аймпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Тус сельпогой эд бараа худалдаха, ажалшадые кооперацида хабаадуулха, пай суглуулха түсэбүүд hара, квартал бүхэндэ үлүүлэн дүүргэгдэнэ. Сельпогой хүдэлмэрилэгшэд Сталинай, Доржо Банзаровай, Кагановичын нэрэмжэтэ томодхогдоhон колхозуудай гэшүүдые худалдаа наймаагаар хангадаг юм. Колхоз бүхэнэй дэргэдэхи магазинда эд бараа абаашалга кольцевой аргаар хэгдэдэг болоо. Тэрэнэй ашаар магазинуудай наймаалагшад эд бараа сельпогой складhаа асархын тулада сагаа гээхээ болижо, наймаагаа бүри үргэдхэнэ.

Энэ сельпо аймаг дотороо түрүүлэн, аймцентртэ комиссионно наймаа эмхидхэбэ. Эндэ мяхан, hүн, овощь, ороohон хододоо наймаанда гарана. Сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Цыренов колхозууд болон колхознигуудтай холбоо барисаагаа бүри үргэдхэжэ, комиссионно наймаанда хүдөө ажахын продуктнуудые тушаахада ямар аша туhатай байhан тухай ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна. Энээнэй ашаар комиссионно наймаанай эрьесын түсэбые үлүүлэн дүүргэдэг болоо. Жэшээнь, нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые 141,6 процент дүүргэhэн байна.

Сельпогой харьяата колхозуудта нүүдэл наймаа hайнаар эмхидхэгдэнхэй. Холын гүүртэнүүдэй малшадта үдэр бүхэндэ хэрэглэгдэдэг тамхи, зуруул гэхэ мэтэhээ гадна, hайн бүдүүдые, оёмол хубсаhануудые ба промышленна бусад эд бараа асардаг болонхой. Тиихэдэ малшад хэрэгтэй эд бараандаа захил хэжэ асаруулна. Магазинуудые даагшад нүхэд Цыденова, Сагалаева гэгшэд Доржо Банзаровай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай дэргэдэхи магазинуудта хүдэлмэрилхэ зуураа, ажалдаа үнэн сэхээр, оролдосотойгоор хандана. Магазинууд соонь хододоо ариг сэбэр байдаг.

Сельпогой правлени наймаалагшадай хүдэлмэриин дүнгые hара бүхэндэ гаргажа, мүрысөөндэ түрүүлэгшэдыень хүндэлэлэй доскада бэшэнэ.

Д. Колмаков.

Түсэбhөө гадуур 28 мянган түхэриг

Сыцык Бадмаевна Очирова 1952 ондо Баргажанай аймпотребсоюзай Уланай сельподо түрүүшынхеэ хүдэлмэрилжэ эхилhэн юм. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой правлени тэрэнине худалдаа наймаанай хүдэлмэридэ зууршалhан байгаа. Юуб гэхэдэ, колхознигуудые худалдаа наймаагаар hайнаар хангаха хэрэгтэ нүхэр Очировагай үнэн сэхээр хандаха байhандань колхозой хүтэлбэрилэгшэд найдаhан байгаа бшуу.

Нүхэр Очирова түрүүшын үедэ наймаанай хүдэлмэрине мэдэхэгүй дээрэhээ элдэб бэрхэшээлнүүдтэй тохёолдоhон юм. Тиигэбэшье, нийтын малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын, тоо толгойень олошоруулхын түлөө эсэхэ сусахые мэдэнгүй хүдэлмэрилжэ байhан колхознигуудые худалдаа наймаагаар хангаха хэрэгэй ямар ехэ удхашанартайе мэдэрэн, ажалдаа ехээр оролдожо эхилээ hэн. Мүнөө Сыцык Бадмаевна аймпотребсоюзай түрүү хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн болонхой. Эд бараа гүйсэтэйгөөр наймаалхын тулада ехэхэн оролдолго гаргана. Наймаанда гүйсэгүй, удаан саг соо хэбтэhэн зарим эд бараае сельпогой складта гэдэргэнь тушаажа, магазинайнгаа прейскурантда байгаагүй шэнэ бараа асардаг байна. Магазиндань захилай тусхай дэбтэр бии. Тэрээн дээрэ колхознигуудай ямар эд бараа хэрэглэжэ байhаниинь бэшэгдэдэг, тэрэнэй үндэhөөр аймпотребсоюзай складта захил хэгдэдэг юм. Иигэжэ хүдэлмэрилhэнэйнгөө ашаар нүхэр Очирова эд бараанай эрьесын нэгэдэхи кварталай түсэбые 28 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргээ hэн. Мүнөө июнь hарынгаа даалгабарие хахад hара соо дүүргээ. Энэ наймаалагша хүдэлмэридөө гансахан час хараад hуудаггүй. Колхознигуудай үглөөгүүр эртэ ажалдаа гарахада эндэхи магазин нээлгэтэй байдаг. Тиимэhээнь колхознигууд ябуул дундаа магазинhаа тамхи, зуруул гэхэ мэтые абаад ажалдаа гарадаг байна.

Д. Данилин.

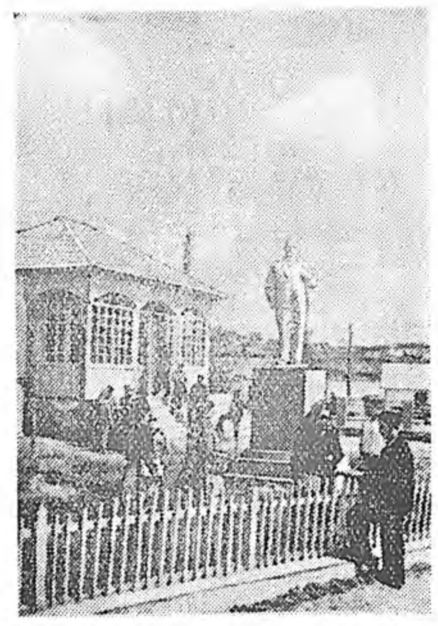

Молдавска ССР. Липканска районой XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз жэл бүри ехэ хэмжээнэй олзо доход абана. Энэ колхоз иимэ ехэ олзо доход абадаг болоhонойнгоо ашаар үйлэдбэриин, мүн культурна ажаhуудалай ехэ барилга барина. Хоёр жэлэй туршада соо артельдэ хэдэ хэдэн малай байранууд, мастерскойнууд, зунай театр, стадион баригдаа. Колхозой библиотекын байшан hаяхан баригдажа дүүрэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой библиотекын шэнэ байшан.

ТАСС-эй фотохронико.

Хүүгэдэй ясли

Республикымнай колхозуудта жэлhээ жэлдэ хүүгэдэй яслинууд нээгдэжэ, тэндэ хэдэн мянгаад үхибүүд байна. hайнаар түхеэрэгдэhэн, харууhалга, хүмүүжүүлгэ hайнтай ба амтатай зохид эдеэ бэлдэдэг яслинуудта түрэлхид үхибүүдээ байлгаха дуратай байдаг. Яслинуудта сугларhан үхибүүд хүмүүжүүлэгшын хүтэлбэри доро элдэб hонирхолтой наадануудые эмхидхэнэ, дуунуудые дуулажа hурана, мүн газаагуур наадажа сэнгэнэ.

Иволгын аймагай Гурульбын сомоной Соведэй «III пятилетка» гэжэ хүдөө ажахын артелиин дэргэдэ жэлhээ жэлдэ үхибүүдэй сезонно ясли эмхидхэгдэдэг юм. Теэд урдань тэрэнэй ажалда олон дутуу дунданууд үзэгдэдэг, түрэлхидэй талаhаа гомдолнууд ородог байгаа. Харин энэ жэл тус ясли хүдэлмэреэ эрид hайжаруулаа. Яслиие эрхилэгшэ Марфа Кирилловна Брянская үхибүүдэй байра байдалые hайжаруулгада онсо анхаралаа хандуулна. Эндэ ороходо хэдэн арбаад hэнжүүхэй үлгөөтэй, багахан столнууд, стулнууд нэгэ жэгдэхэнээр табяатай байдаг.

Энэ жэлдэ ясли апрелиин 1-hээ хүдэлмэрилжэ эхилээ. Мүнөө 30 гаран үхибүүд эндэ байна. Тэдэнэй эхэнүүд колхозой үйлэдбэри дээрэ үдэр бүхэндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Ж. Ринчино.

Сагай уларил ба тарилга

(Фенологой тэмдэглэл)

Июниин хоёрдохи арбан хоногто манай республикын территори дээрэ тиимэшье ехэ дулаан болоогүй. Агаарай температура дунда зэргээр 10—16 градус, зарим үдэрнүүдтэ 20—21 градус дулаан болоhон байна. Июниин 18-да эгээл дулаан үдэр боложо, агаарай температура 27—29 градус хүрөө.

Энэ арбан хоногой туршада Мухаршэбэртэ, Бичурада, Занграйда, Кяхтада, Торидо, Хоридо—3—6 миллиметр; Яруунада, Баргажанда, Улан-Удэдэ, Горячинскда—14, Түнхэндэ—17, Хойто-Байгалда—19, Сэлэнгэдэ—25, Ахада—27, Кабанскда—38, Баунтада—41 миллиметр бороо ороо.

Республикын территори дээрэ энэ хугасаа соо hүниндөө хүйтэншэг байгаашье haань, тарянай ургалгада яhала таатай зохид байhан байна.

Шэниисэ 14—41 сантиметр үндэрөөр ургажа, колосоо жэгдэрэн харбаха дүтэлөө. Овёс газараа хушажа захалаа, кукуруза 5—7 набшатай боложо, үндэрынь 10—35 сантиметр болоо. Бүхыдөө ургаса hайнаар гаража байна.

Июниин 14—20-ной үдэрнүүдтэ республикын олонхи аймагуудта хартаабхын эшэ бултайжа захалаа.

Кабанскын, Мухаршэбэрэй аймагуудта хабарай хара тарян колосоо харбан гараа. Тэрэнэй үндэрынь 55—70 сантиметр болоо.

Июниин 11—20 болотор колхозуудта помидорой рассада hуулгаха хүдэлмэри хэгдээ.

Тарянай буртаг үбhэ ногоо түүхэ, ургамалда хоро хүргэдэг хорхой шумуултай тэмсэхэ хүдэлмэри ябуулагдажа захалаа.

Тала дайдаар бүшэмэг ногоон ургажа, сэсэг намаа дэлгэржэ, мал бэлшээхэдэ, зүгын мёд суглуулхада таатай зохид саг ерэбэ.

Мүнөө республикын колхозуудта үбhэ хуряалгада бэлэдхэл түлэг дундаа хэгдэжэ байна.

И. Котов.

ООН-эй ойн сесси Сан-Францискода нээгдэбэ

САН-ФРАНЦИСКО, июниин 20. **(ТАСС-эй тусхай корр).** ООН-эй Уставта гар табигдаhаар 10 жэлэй ойдо зорюулагдаhан Нэгэдэмэл Нациинуудай Организациин ойн сесси баярай оршон байдалда Сан-Францискода мүнөөдэр нээгдэбэ.

hайндэрэйхеэр шэмэглэгдэhэн оперно театрын урда тээ Сан-Францискын ажалшад сессиин болохоhоо холо урид сугларaa. Заседанида ерэhэн делегадуудые тэдэнэр халуунаар амаршалhан байна. Театрын сценэ ООН-эй эмблемээр, ООН-эй гэшүүд болохо 60 гүрэнүүдэй тугуудаар шэмэглэгдэнхэй. Эндэ сугларhан делегадууд, айлшад болон корреспондентнүүд заседаниин зал соо багтажа ядана. Заседаниин залда багтаагүйшүүлдэ тусхай байра үгтэнэ. Тусхай байрануудта ороошод заседаниин боложо байhые радиогоор шагнажа, телевиденеэр харана.

Советскэ Союзай делегацие толгойлогшо, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотовой Президиумдэ ерэжэ hууханань сугларагшад альга ташалгаар угтаба. БССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй Министр К. В. Киселев, СССР-hээ США-да байгаа посол Г. Н. Зарубин, СССР-hээ ООН-до байгаа саг үргэлжын түлөөлэгшэ А. А. Соболев, США-гэй Гүрэнэй Секретарь Даллес, Англиhаа ООН-до байгаа саг үргэлжын түлөөлэгшэ Диксон, Канадын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Пирсон, мүн бусадшье хүнүүд заседаниин президиумдэ ерэжэ hууна.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн IX сесси дээрэ түрүүлэгшээр hууhан, ООН-эй ойн сессиин түрүүлэгшэ Ван Клеффенс нютагай сагаар үдэрэй 3 часта сессиин баярай заседание нээбэ. Ван Клеффенс ООН-эй Генеральна секретарь Хаммаршельдтэй сугтаа США-гэй президент Эйзенхауэрые заседаниин залда уриба. Удаань Ван Клеффенс США-гэй президентдэ үгэ үгэбэ.

Президент Эйзенхауэр ойн сес сидэ хабаадагшадые амаршалх зуураа, США-гэй конгрессэй амар шалгын тусхай бэшэгые уншажа үг бэ.

Сан-Франциско городой үмэнэh мэр Робинсон, Калифорния гэж штадай үмэнэhөө штадай губернато Найт делегадуудые амаршалаа.

ООН-эй генеральна секрета Хаммаршельд үсөөн үгэ хэлэхэ зуу раа, дэлхэйн арадуудай үмэнэ ООН эй ямар ехэ харюусалгатай байh тэмдэглээ. Уласхоорондын түгшү рилые зарим тэды hулааруулhан ha хан болоhон уласхоорондын событ нууд тухай,—Бандунгда болоh Азиин ба Африкын оронуудай конф ренци тухай, Австритай баталагдаh гүрэнэй договор тухай, дүрбэн г рэнүүдэй толгойлогшонорой зүблэ тухай тэрэ хэлээ. Эдэ бүхы событ нууд хадаа бүхы дэлхэй дээрэ найрамдалые ба аюулгүй байдалы саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ «ш нэ арга боломжонуудые бии бол но» гэжэ Хаммаршельд зааба. найрамдалые бэхижүүлхэ, арадууд ажаhуудалые hайжаруулха туш ООН саашадаашье оролдохо бай гэжэ ООН-эй Генеральна секрета найдуулба.

ООН-эй ойн сессиин түр лэгшэ Ван Клеффенс удаань үгэ лэхэдээ, сесси уласхоорондын е удхашанартай байна гэжэ тэмдэгл Энэ сесси «уласхоорондын түгшүүр лые hулааруулха хэрэгтэ ехэ оруула та хэхэ бэзэ гэжэ дэлхэйн араду найдана» гэжэ тэрэ хэлээ.

Ван Клеффенсын үгэ хэлэhэн hүүлээр сессие нээлгэдэ зорюула даhан баярай заседани дүүрэб Сесси июниин 21-дэ хүдэлмэрээ үр гэлжэлүүлхэ байна.

ООН-эй ойн сесси дээрэ

САН-ФРАНЦИСКО, июниин 21. **(ТАСС-эй тусхай корр).** Мүнөөдэр нютагай сагаар 10 часта, Москвагай сагаар 20 часта ООН-эй ойн сессиин үглөөнэй заседани нээгдэбэ. Бельгиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Спаак, Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Макмиллан, Бразилиhаа ООН-до байгаа түлөөлэгшэ Де Фрейтас-Валле, Сириин гадаадын хэрэгүүдэй министр Хале Азем, Даниин премьер-министр, г даадын хэрэгүүдэй министр Хансе Чилиин гадаадын хэрэгүүдэй м нистр Ольсен, Либериин гүрэнэй се ретариин уялгые дүүргэгшэ Дуку гэгшэд заседани дээрэ үгэ хэлээ.

Редакторай орлогш
О. ГОМБОЕВА

Врачай зүбшэл

Үхибүүдые рахит үбшэнhөө яажа hэргылхэб

Үхибүүд рахит үбшэнөөр гол түлэб бага наhандаа үбдэдэг байна. Тэдэнэрэй олонхинь 3 наhа хүрэтэрөө үбшэлдэг. Томоншог болоhон үхибүүд иимэ үбшэнөөр мүн лэ үбдэдэг, гэбэшье, энэ ушар үсөөн юм.

Ажалшадай ажана байдалай hайжарhанай, культурна хэмжээнэй дээшэлhэнэй ашаар рахидаар үбшэлдэг үхибүүдэй тоо манай орондо нилээд үсөөрөө. Рахит үбшэнине саг соонь эмнэхэ, тэрээнhээ hэргылхэ талаар манай медицинскэ наука нилээд ехэ дүй дүршэлтэй болонхой.

Рахит үбшэнөөр үбшэлгэ олон янзын байдаг. Рахидаар үбшэлэгшэдэй нэгэ зариманиинь гэдэhэ ехэтэй болохоhоо гадна, саг үргэлжэ тархяа үбдэдэг. Иигэжэ хүндөөр үбшэлэгшэд үсөөн байдаг. Рахидаар үбшэлэгшэдые 2—3 hаратайhаань мэдэжэ болохо юм. Тэдэнэр халтад гэhэн юумэнhээ айдаг, муугаар унтадаг болохоhоо гадна, хүлэрдэг болодог байна. Үбшэн үхибүүд эхынгээ хүхэ хүхэхэ, унтаха үедөө илангаяа ехээр хүлэрдэг. Хүлэрдэгhөө боложо, толгойнгоо зохолходо үхибүүн толгойгоо подушкадаа ехээр үридэг юм. Тэрээнhээнь боложо толгойнь ара тала халсардаг. Үбшэлhэн үхибүүдэй яhанда минеральна дабhанай хүсэд шэнгэдэггүйhөө боложо тэдэнэрэй яhаниинь зөөлэрдэг. Элүүр үхибүүдэй зулайнь түргөөр, жэл, жэл хахадтайдаа бүтүүрдэг, харин үбшэн үхибүүдэйхи удаанаар, 2—3 наhа хүрэжэ бүтүүрдэг юм. Дээрэ дурсагдаhан шалтагаанhaa боложо зарим үхибүүдэй хүлынь маяа болодог. Хүндөөр үбшэлhэн үхибүүдэй шорганайнь яhан зөөлэрдэг байна. Тэрээнhээ боложо хазагай шоргатай болохоhоо гадна, бүхэтэр шоргатай гү, үгышье haa урагшаа түбыжэ гарашаhан сээжэтэй болодог. Рахидаар үбшэлэгшэдэй нэгэ зариманайнь hүүжын яhан нарин болодог. Хэрбээ басагадай нигэжэ үбшэлбэлынь хожомоо тэдэнэрэй түрэхэ үедэ hаад ушаруулжа болодог байна. Үбшэн үхибүүдэй шүдэниинь ехэ удаан гарадаг, нэгэ зариманайнь гэдэhэн ехэ боложо тажаардаг юм. Үбшэлhэн үхибүүд хүлдэ удаан ородог, үргэлжэ шэшэдэг. Тэдэнэр үбшэлжэ шуhа багатай болодог дээрэhээ элдэб халдабаритай үбшэндэ түргөөр нэрбэгдэдэг юм.

Харууhа муутай, hайн эдеэ эдидэггүй үхибүүд бүри томо болоhон хойноошье, 8—10 наhа хүрөөд рахидаар үбшэлжэ болодог.

Үхибүүдэй шуhанда фосфор кальци хоёрой дутамаг байhан дээрэhээ тэдэнэр рахидаар үбшэлнэ гэжэ мүнөө эли болоо. Хэдышье hайн байдалда байhан үхибүүд, хэрбээ сэбэр агаарта гарадаггүй байбал, рахидаар үбшэлжэ болодог. Үхибүүдые наранда гаргаха гээшэ ехэ удхашанартай. Наранда шаруулhан үхибүүдэй бэень бэхижэжэ рахидаар үбшэлхэеэ болишодог. Хахад жэлтэй болоторoo эхынгээ hүөөр эдеэлhэн үхибүүд эхынгээ hүөөр эдеэлээгүй үхибүүдтэ орходоо рахидаар хүнгөөр үбшэлдэг юм. Үхибүүдые агаар муутай гэртэ байлгаад гү, үгышье haa, дэн ехээр дулаалаад байбал тэдэнэр рахидаар бэлээр үбшэлжэ болодог.

Рахит гэжэ үбшэнөөр үхибүүн бүхэн үбшэлжэ болодог. Тиимэhээ үхибүүдые иимэ үбшэнhөө hэргылхын тулада эхэнэрнүүд түрэхээhөө бүри урид врачай зүбшэлые дуулажа бэелүүлхэ зэргэтэй. Түрэхэ болоhон эхэнэрнүүд 4—5 hаратай болохоhоо эхилээд үдэр бүри 2—3 часhаа бага бэшэ саг соо сэбэр агаарта ябахаhaa гадна, шанар hайнтай элдэб зүйлэй эдеэ эдихэ зэргэтэй. Тэдэнэр овощь, жэмэс, мяха, тоhо, hү, үндэгэ гэхэ мэтые заатагүй эдихэhээ гадна, үдэр бүри загаhанай тоhо ууха, «Д» гэжэ витамин эдихэ ёhотой.

Үхибүүдые зунай сагта 2—3 недели болоhонойнь, үбэлэй сагта нэгэ hаратай болоhоноойнь hүүлээр сэбэр агаарта гаргажа болохо юм. Зунай сагта үхибүүдые бүхэли үдэр соо гадаа, hүүдэр соо байлгаха шухала. Үхибүүдые сэбэр агаарта гаргахадаа халуудахаар хубсалуулжа болохогүй. Тэдэнэрые үбшэнhөө hэргылхын тулада зүбөөр эдеэлүүлхэ гээшэ ехэ удхашанартай. Үхибүүн 5—6 hаратай болоторoo эхынгээ hүөөр хооллохо зэргэтэй. 2—3 hаратайhаань эхилжэ тэдэнэртэ жэмэсэй гү, али овощиин шүүhэ уулгаха шухала. Үхибүүндэ түрүүшээр овощь эдюулжэ hургахада hайн байдаг, юундэб гэхэдэ, анха түрүүшээр амтатай каша эдижэ hураhан үхибүүн овощь дурагүйгөөр эдидэг. Загаhанай тоhо эдюулхэдэ мүн лэ туhатай юм. Загаhанай тоhые hара хахад, хоёр hаратайhаань эхилжэ эдюулхэ хэрэгтэй. Түрүүшээр үдэртөө хоёр дахин 5—5 дуhалаар уулгажа эхилээд, саашадаа үдэртөө сайн халбагаар 2 дахин уулгахада болохо. Загаhанай тоhо уулгахын хажуугаар «Д» гэжэ витамин уулгалсабал hайн байдаг.

Үхибүүдые 6 hаратай болоторынь үдэр бүри угааха, 6 hаратайhаань сааша үнжөөд угааха хэрэгтэй. Жэлhээ үнгэрhэн үхибүүдые илангаяа зунай сагта душ доро угаахада hайн. Үхибүүдые саг үргэлжэ сэбэр агаарта гаргаха, бүлеэн уhаар бэеыень үрэхэ, гимнастика хүүлхэ гэхэ мэтэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэдэ тэдэнэрэй бэе хатуужажа, элдэб үбшэнөөр, тэрэ тоодо рахит үбшэнөөр үбшэлхэеэ болидог.

М. Шалтыкова.

СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ (1952 ондо гаргагдаhан) ГҮРЭНЭЙ УРЬhАЛАМЖА

1955 оной июниин 12-то Саранск городто болоhон шүүбэринүүдэй 5-дахи тиражай

СПРАВОЧНА ТАБЛИЦА

Урьhаламжын бүхы разрядуудта серинүүд болон облигацинуудай удаадахи номернуудта шүүбэринүүд тудаба:

Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэрин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэрин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэрин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэрин хэмжээн (түхэригөөр)
120115	1—50	500	125094	1—50	200	130538	1—50	200	134871	21*)	[illegible]
120275	16*)	1 000	125102	10*)	1 000	130629	1—50	200	134948	32*)	[illegible]
120300	18*)	1 000	125145	1—50	200	130657	1—50	200	134969	50*)	[illegible]
120770	17*)	1 000	125567	41*)	5 000	131045	37*)	1 000	135016	26*)	[illegible]
120935	07*)	1 000	125597	38*)	1 000	131055	13*)	1 000	135120	21*)	[illegible]
121440	1—50	500	125764	1—50	500	131099	31*)	10 000	135339	13*)	[illegible]
121719	38*)	1 000	125790	04*)	1 000	131177	1—50	200	135345	22*)	[illegible]
121738	1—50	500	125899	02*)	5 000	131417	05*)	1 000	135423	31*)	[illegible]
121796	46*)	1 000	125965	46*)	1 000	131482	1—50	200	135556	23*)	[illegible]
121850	1—50	200	126055	45*)	1 000	131483	42*)	1 000	135923	1—50	[illegible]
122045	1—50	500	126147	07*)	1 000	131587	21*)	1 000	135966	07*)	[illegible]
122146	44*)	1 000	126211	24*)	1 000	131649	43*)	1 000	136302	02*)	[illegible]
122207	1—50	500	126267	1—50	200	131881	38*)	1 000	136306	36*)	[illegible]
122262	1—50	200	126442	1—50	200	131888	46*)	1 000	136331	12*)	[illegible]
122337	1—50	200	126816	1—50	200	131902	25*)	1 000	136445	46*)	[illegible]
122348	36*)	1 000	126910	1—50	200	132145	12*)	1 000	136514	16*)	[illegible]
122420	23*)	1 000	127072	35*)	1 000	132299	47*)	1 000	136683	1—50	[illegible]
122503	06*)	1 000	127115	03*)	1 000	132347	18*)	1 000	136735	1—50	[illegible]
122610	47*)	1 000	127197	26*)	1 000	132497	24*)	1 000	137265	49*)	[illegible]
122737	36*)	1 000	127375	1—50	200	132620	40*)	5 000	137310	43*)	[illegible]
122783	07*)	1 000	127528	1—50	200	132640	04*)	1 000	137332	1—50	[illegible]
123012	13*)	1 000	127588	33*)	10 000	132904	1—50	200	137384	10*)	[illegible]
123179	1—50	200	127676	26*)	1 000	132930	04*)	1 000	137387	07*)	[illegible]
123263	26*)	1 000	127731	1—50	500	132974	1—50	200	137580	1—50	[illegible]
123486	1—50	200	127884	35*)	1 000	133015	46*)	1 000	137711	03*)	[illegible]
123590	10*)	1 000	127957	10*)	1 000	133053	08*)	1 000	137717	11*)	[illegible]
123638	1—50	200	128368	48*)	1 000	133078	1—50	500	137767	39*)	[illegible]
123750	1—50	500	128405	1—50	200	133364	1—50	200	137855	28*)	[illegible]
123938	17*)	5 000	128511	23*)	1 000	133396	1—50	500	137947	1—50	[illegible]
124065	1—50	500	128545	14*)	1 000	133449	1—50	200	138064	1—50	[illegible]
124101	1—50	200	128641	29*)	1 000	133535	10*)	5 000	138076	08*)	[illegible]
124114	27*)	1 000	128815	17*)	1 000	133673	15*)	1 000	138092	04*)	[illegible]
124181	38*)	1 000	128915	1—50	500	133698	1—50	500	138132	40*)	[illegible]
124213	06*)	1 000	128950	08*)	1 000	133748	30*)	1 000	138259	27*)	[illegible]
124225	1—50	200	129037	08*)	1 000	133773	46*)	1 000	138472	1—50	[illegible]
124416	01*)	1 000	129054	1—50	500	133820	23*)	1 000	138517	1—50	[illegible]
124461	16*)	1 000	129152	39*)	1 000	133889	48*)	1 000	138550	27*)	[illegible]
124472	15*)	5 000	129371	1—50	200	134001	45*)	1 000	139181	15*)	[illegible]
124489	25*)	1 000	129480	1—50	200	134118	18*)	1 000	139431	1—50	[illegible]
124522	08*)	1 000	129516	23*)	5 000	134292	1—50	200	139541	1—50	[illegible]
124535	18*)	1 000	129524	1—50	200	134392	14*)	1 000	139565	1—50	[illegible]
124586	1—50	200	129840	16*)	1 000	134490	45*)	1000	135459	17*)	[illegible]
124748	1—50	200							139772	1—50	[illegible]
125011	1—50	200	129962	1—50	200	134502	34*)	1 000	139869	1—50	[illegible]
125049	25*)	1 000	130266	1—50	200	134590	1—50	200	139951	19*)	[illegible]
125071	1—50	200	130273	1—50	200	134663	47*)	10 000	139990	37*)	[illegible]

*) Энэ сериин облигацинуудай нүгөөдэ 49 номернуудта тус бүридэнь 200 түхэр шүүбэри тудаа.

Зуун түхэригэй облигацинуудта тудаhан шүүбэринүүд таблица соо заагданхай.

Шүүhэн облигацинуудай өөрынь сэн шүүбэриин суммада оруулагдаа.

Шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэхэ комиссиин түрүүлэг
Мордовско АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэг
В. Ф. ЧЕРЕМУХИ

Комиссиин харюусалгата секретарь М. А. СМИРНОВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря —27-37, партийной жизни, сельского хозяйства— 47-59, пропаганды и переводов — 35- культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—0048

Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.

Зак. № 329